

Збірник наукових матеріалів
ІХ Міжнародної науково-практичної
інтернет - конференції
el-conf.com.ua

«Весняні наукові читання»

22 травня 2017 року

Частина 2

м. Вінниця

Весняні наукові читання: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. – м. Вінниця, 22 травня 2017 року. – Ч.2, с. 72.

Збірник тез доповідей укладено за матеріалами доповідей ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції Весняні наукові читання, 22 травня 2017 року, які оприлюднені на інтернет-сторінці el-conf.com.ua

Адреса оргкомітету:
2018, Україна, м. Вінниця, а/с 5088
e-mail: el-conf@ukr.net

Оргкомітет інтернет-конференції не завжди поділяє думку учасників. У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерела є обов'язковим.

ЗМІСТ

<i>Гайдаржійська О.М., Возбранна Н.А., ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗДІЙСНЕННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ.....</i>	4
<i>Горанська К. С., ФОНДОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ: ОСОБЛИВОСТІ ТА СУЧАСНИЙ СТАН.....</i>	6
<i>Гребенюк О.С., Кренц С.А. АНАЛІЗ СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ</i>	9
<i>Гром О. М., СУЧАСНИЙ СТАН НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ.....</i>	12
<i>Данищук Н. В., ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....</i>	16
<i>Данищук Н. В., ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ВИРОБНИЦТВА.....</i>	19
<i>Данищук Н. В., СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА УКРАЇНИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....</i>	23
<i>Калинка А. К. ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРОСФЕРИ В ЦІЛОМУ В РІЗНИХ СІЛЬСЬКОГОСП ПІДПРИЄМСТВАХ ТА ГОСПОДАРСТВАХ НАСЕЛЕННЯ РЕГІОНУ БУКОВИНИ.....</i>	25
<i>Капітан І.М., МОТИВАЦІЙНІ СТИМУЛИ РОБОТИ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ У СФЕРІ ТОРГІВЛІ.....</i>	31
<i>Карпенко Н.М., ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ТРАНСПОРТНИХ КОРИДОРІВ ТА ЇХ ВХОДЖЕННЯ В ТРАНСПОРТУ СИСТЕМУ.....</i>	36
<i>Мосійчук І. Б., СПЕЦИФІКА ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ.....</i>	39
<i>Сірик О.О., Зварич М.М., ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ В УКРАЇНІ.....</i>	44
<i>Слободяник В.О., Попівняк У.А., ТЕНДЕНЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНО ПРИВАБЛИВОГО СЕРЕДОВИЩА ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ.....</i>	50
<i>Смашнюк О.В., СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ ЗА 2012 -2016 РОКИ.....</i>	56
<i>Солодка Н.В., ПРОБЛЕМИ ВІДОБРАЖЕННЯ ВНУТРІШНЬОГРУПОВИХ ОПЕРАЦІЙ У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....</i>	60
<i>Шеремет В. В., ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ: ШЛЯХ ДО БАНКРУТСТВА.....</i>	62
<i>Шукліна В.В., Гіра В.П., ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ МАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....</i>	65

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗДІЙСНЕННЯ АНАЛІЗУ
ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

Гайдаржійська О.М.,

к.е.н., доцент кафедри ФОіА НАУ

Возбранна Н.А.,

студентка Національного авіаційного університету

На сучасному етапі розвитку економіки нашої країни виникає необхідність удосконалення методики аналізу фінансового стану підприємств, ефективність якої забезпечує успішність всієї діяльності підприємства. Аналіз фінансового стану дає змогу виявити найбільш слабкі позиції підприємства і, відповідно, знайти найбільш оптимальні шляхи вирішення його фінансових проблем. Слід зазначити, що проблема забезпечення ефективної оцінки фінансового стану є досить актуальною і набула свого найбільшого розвитку в структурі менеджменту підприємств.

Фінансовий стан залежить від багатьох факторів, серед яких слід виокремити: розмір прибутку підприємств, собівартість продукції, виконання виробничого плану, ефективність виробництва, удосконалення процесів реалізації і розрахунків. Основними проблемами фінансового стану з якими стикається підприємство є: низька платоспроможність, ліквідність, рентабельність підприємства та неефективна система менеджменту. Дані проблеми є суттєво важливими для аналізу і потребують ретельного врахування та удосконалення. В залежності від того, яка проблема призвела до погіршення фінансового стану, приймаються відповідно управлінські рішення, які б дали змогу мінімізувати дані недоліки і покращити результати господарської діяльності підприємства.

З позиції довгострокової перспективи, фінансова стійкість підприємства характеризується структурою власного та позикового капіталу, ступенем

взаємовідносин між інвесторами та кредиторами. Саме відношення між цими величинами надає змогу дослідити та удосконалити довгострокову платоспроможність підприємства. Отже, задля забезпечення фінансової стійкості підприємств, необхідно, перш за все, достатня кількість власних оборотних коштів, дотримання фінансової дисципліни та підвищення рівня платоспроможності підприємств.

Важливе значення при здійсненні аналізу фінансового стану мають показники ділової активності та група показників прибутковості. Показники ділової активності дають змогу побачити наскільки ефективно підприємство використовує наявні ресурси, а показники прибутковості визначають, як змінюються розміри валового та чистого прибутку, розглядають також чинники, які впливають на їх зміну. Слід додати, що одним із основних критеріїв фінансового стану є показники платоспроможності. Під поняттям платоспроможність слід розуміти здатність підприємства розраховуватися за своїми зовнішніми боргами. Відповідно, підприємство є платоспроможним коли у нього є достатня сума активів, яка є більшою за суму заборгованості. Виділяють основні індикатори, які є характеристиками низької платоспроможності: незадовільні показники ліквідності; прострочена кредиторська заборгованість; заборгованість перед бюджетом. Задля уникнення даних індикаторів, слід застосувати такі шляхи удосконалення: зниження рівня дебіторської та кредиторської заборгованості, підвищення ліквідності балансу. Тобто, слід постійно здійснювати контроль за оборотністю коштів в розрахунках, що є позитивною тенденцією економічної діяльності.

Таким чином, здійснюючи свою економічну діяльність, будь-яке підприємство зіштовхується із проблемами забезпечення стабільності фінансового стану. Необхідно постійно здійснювати пошук шляхів покращення показників фінансового стану підприємства та постійно здійснювати пошук способів та методів підвищення ефективності господарської діяльності підприємства, приймати правильні управлінські рішення та удосконалювати систему менеджменту підприємства.

Література

1. Ковалевська А.В. Критичний аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства / А.В. Ковалевська, С.І. Асєєв // БІЗНЕСІНФОРМ. – 2012. – № 3. – С. 163-169.

УДК 336

8. Економічні науки

ФОНДОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ: ОСОБЛИВОСТІ ТА СУЧАСНИЙ СТАН

Горанська К. С.,

студент обліково-фінансового факультету

Вінницького торговельно-економічного інститут КНТЕУ

м. Вінниця, Україна

Науковий керівник: Гатаулліна Е. І.

к.е.н, ст. викладач кафедри фінансів

Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ

Ринок цінних паперів України є одним із найважливіших компонентів вітчизняної економіки, що є ступенем розвитку не лише ринку капіталів, а й в цілому всієї фінансової системи. Сучасний стан фондового ринку та його структура утворилася внаслідок трансформації економічної системи, які відбулися в Україні під впливом внутрішніх факторів її розвитку, а також зовнішніх, тобто криз на світових фінансових ринках упродовж останніх років [1, с. 178].

Фондовий ринок або ринок цінних паперів – частини ринку капіталів, де здійснюється емісія, купівля та продаж цінних паперів. Фондовий ринок є абстрактним поняттям, що служить для позначення сукупності дій та механізмів, що робить можливим торгівлю цінними паперами. Основними показниками, що характеризують рівень розвитку фондового ринку, є: обсяг випуску цінних паперів, обсяг торгів на ринку цінних паперів, різноманітність структури фондових інструментів.

Суб'єктами фондового ринку є його безпосередні учасники та інститути, що забезпечують проведення операцій на ньому. До перших належать інвестори, брокери, дилери, менеджери. Вони є безпосередніми учасниками проведення операцій і в більшості випадків відповідають за прийняті рішення. Водночас для укладання та остаточного завершення угоди необхідно користуватися різними торговими та реєстраційними системами. Уся система інститутів фондового ринку, що реалізує операції, являє собою його інфраструктуру.

Регулятором фондового ринку в Україні являється Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР), саме вона відповідає за всебічне сприяння розвитку українського ринку цінних паперів, як одного з найважливіших сегментів вітчизняної економіки [3]. НКЦПФР реалізує єдину державну політику щодо розвитку та функціонування ринку цінних паперів, а також координує діяльність державних органів у вирішенні зазначених питань.

Метою діяльності НКЦПФР є: вдосконалення та підвищення ефективності державного регулювання на фондовому ринку; сприяння реалізації єдиної державної політики з питань емісії та обігу цінних паперів; захист прав інвесторів та інших учасників фондового ринку.

На сьогодні в Україні функціонує 8 фондових бірж: Українська фондова біржа (УФБ), Фондова біржа «ІННЕКС», Фондова біржа «Універсальна», Фондова біржа «ПФТС», Київська міжнародна фондова біржа (КМФБ), Українська міжбанківська валютна біржа (УМВБ), Фондова біржа «Перспектива», Українська біржа (УБ) [2].

На організаційно оформленому ринку протягом січня-березня 2017 року спостерігалася консолідація торгівлі цінними паперами на двох фондових біржах «Перспектива» та «ПФТС», що становило 98,27% вартості біржових контрактів (таблиця 1) [2].

Обсяг біржових контрактів на організаторах торгівлі з розподілом за видом фінансового інструменту(у розрізі організатора торгівлі) протягом січня-березня 2017 року, млн. грн

Організатори торгівлі	Акції	Облігації підприємства	Державні облігації України	Інвестиційні сертифікати	Опціонні сертифікати	Деривативи
УФБ	0,02	0,00	0,00	0,17	0,00	0,00
ІННЕКС	0,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Універсальна	0,00	0,40	0,00	0,00	198,31	0,00
ПФТС	22,34	433,17	19 953,83	0,20	0,00	0,00

Продовження табл. 1

КМФБ	5,70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
УМВБ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Перспектива	1,21	207,45	36 918,29	0,00	161,51	0,02
УБ	395,10	0,00	28,19	4,98	0,73	379,63
Усього	425,07	641,02	56 900,30	5,35	360,55	379,64

Із табл.1 можемо зробити висновок, що питома вага операцій, здійснених організаторами торгівлі, за окремими цінними паперами станом на січень-березень 2017 року становить: акцій – 0,72%; облігацій підприємства – 1,09%, державних облігацій – 96,9%, інвестиційних сертифікатів – 0,009%; опціонних сертифікатів – 0,61%; деривативів – 0,65%. За загальними підрахунками всього в обіг було випущено цінних паперів на суму 58 711,94 млн грн. Найбільший обсяг торгів з фінансовими інструментами на організаторах торгівлі протягом досліджуваного періоду зафіксовано з:

– державними облігаціями України – 56 900,30 млн грн (у відсотковому співвідношенні 96,9% від загального обсягу). Серед фондових бірж державні облігації випустили: ФБ «Перспектива», ПФТС та УБ.

– облігаціями підприємств – 641,02 млн грн (1, 09% від загального обсягу виконаних біржових контрактів на організаторах торгівлі станом на січень-березень 2017 року). Найбільше даний вид цінного паперу випустили наступні організатори торгівлі: ПФТС та ФБ «Перспектива».

Аналіз основних показників, які визначають стан фондового ринку, показав, що сучасний ринок цінних паперів України характеризується

надзвичайно високим ступенем фрагментації, обмеженістю ліквідності та різноманітності видів цінних паперів. Це, в свою чергу, є основними перешкодами до майбутнього розвитку фондового ринку та ринку капіталу в цілому.

Отже, фондовий ринок є одним із найважливіших складових фінансового ринку. Його роль в економіці держави є досить великою, адже від його ефективного функціонування залежить стабільність держави. Тому її політика має бути спрямована на регулювання та створення ефективних та надійних ринків капіталу. Але, незважаючи на всі недоліки, ринок цінних паперів має потенційні можливості для подальшого розвитку.

Література:

1. Вівчар. О. Й. Сучасні тенденції розвитку цінних паперів в Україні / О. Й. Вівчар // Науковий вісник НЛТУ України – 2011. – № 219. – с. 178-182.
2. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.nssmc.gov.ua/>.
3. Про національну комісію з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс] // № 1063/2011. – 2311. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1063/2011>.

УДК 336

8. Економічні науки

АНАЛІЗ СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ

Гребенюк О.С.

Крениц С.А.

студенти III курсу фінансового факультету

Університет митної справи та фінансів

м. Дніпро, Україна

Податки та збори складають бюджет держави, тому від ефективності їх справляння залежить фінансова стабільність та захищеність держави.

Метою є обґрунтування економічного змісту податків, їх ролі, аналіз сучасного стану податкової системи України.

Податки пройшли тривалу еволюцію від платежів в натуральній формі з безсистемним характером до постійного джерела державних доходів. Сучасна змішана економіка не лише підтверджує провідну значимість категорії «податки» у системі фінансових відносин, а й висуває нові напрями прояву під впливом часу.

Значення податків та системи оподаткування зумовлено їх функціями. Серед науковців не існує єдиного підходу до класифікації функцій податків. Проте традиційна економічна теорія виділяє такі два напрями функцій: фіскальну (з лат. Fiscus – державна казна) та регулюючу. Головне призначення першої – наповнення до-ходу бюджету країни з метою його подальшого перерозподілу. Тому оподаткування діяльності слугує базисом для покриття витрат держави. Регулююча функція податків має забезпечити гармонізацію інтересів всіх учасників податкових відносин та слугує інструментом державного регулювання інфраструктури ринку України [1].

Розглянемо Державний бюджет України на 2016 р.. Податкові надходження забезпечують основну частину бюджету і становлять до 83 %. Неможливо за таких умов недооцінити податкові надходження як елемент фінансування держави.

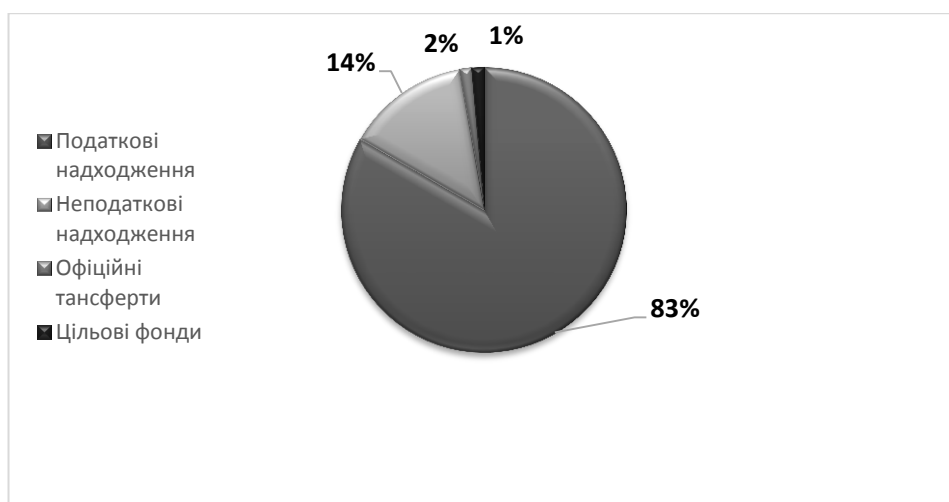

Рис. 1. Структура доходів Державного бюджету України на 2016 рік [3]

Зокрема, у 2016 році до Зведеного бюджету України забезпечено 664,1 млрд.грн. платежів, що на 145,4 млрд. грн., або на 28,0 %, більше попереднього року. До державного бюджету забезпечено надходжень 518,3 млрд. грн., що на 99,1 млрд. грн., або на 23,6 %, більше, ніж за 2015 рік. Надходження платежів до загального фонду державного бюджету склали 518,1 млрд. гривень., до спеціального фонду – 3,6 млн. гривень.

Стягнення податкових надходжень за окремими податками зображено на рисунку 2.

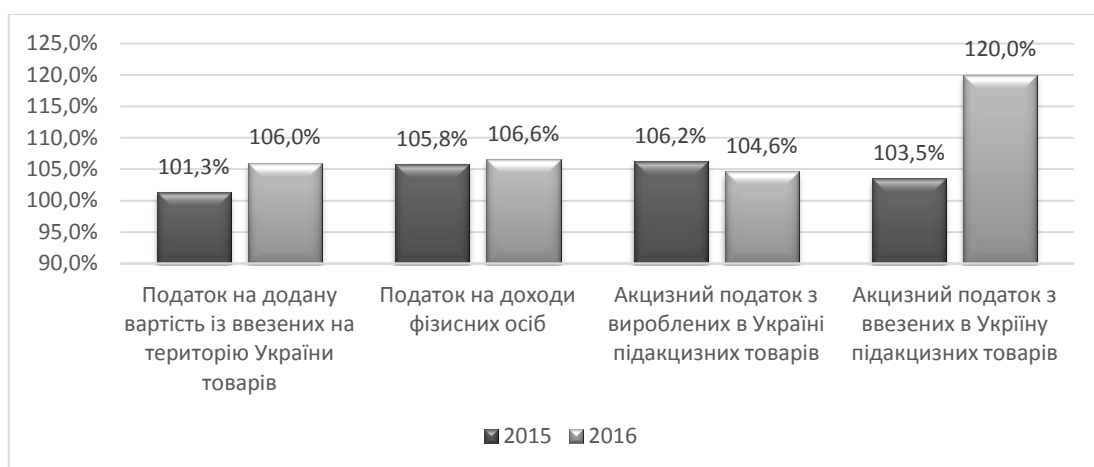

Рис. 2. Динаміка стягнення податків в Україні за 2015 – 2016 рік [3]

Як бачимо з гістограми, динаміка справляння податків є позитивною, найбільше збільшення податкового надходження прослідковується за акцизним податком з ввезених в Україні підакцизних товарів (на 16,5 %), найменше ж, акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів, лише на – 1,6 %.

Тож трансформаційні зміни податкового законодавства породжують нагальну потребу у вивченні та адаптації нових підходів та методів стягування податків та зборів. Увагу слід приділити створенню відповідної системи регулювання розрахунку та сплати податкових платежів, дотримання правил, визначених Податковим кодексом України, та, безумовно, підтриманню ефективності та надійності банківської системи України.

Висновки. Передумовами подальшого продуктивного функціонування податкової системи країни є адаптація нових критеріїв до стягування податків та зборів через врегулювання процедур розрахунку та сплати податкових платежів, що безумовно пов'язані з побудовою стабільної та ефективної банківської системи України. Проаналізувавши податкові надходження України, бачимо, що непрямі податки переважають над прямими. Дану ситуацію можна пояснити такими причинами. По-перше, низьким рівнем податкової культури, що призводить до приховування прибутків, існування тіньової економіки. По-друге, тим, що низький рівень доходів переважної більшості населення не дає можливості перемістити центр ваги на прибуткове оподаткування громадян, бо існує закономірність між рівнем доходів громадян та співвідношенням прямих і непрямих податків. Чим вищі доходи населення, тим більше поширені прямі податки, а отже, менше поширені непрямі, і навпаки.

Література:

1. Економічний зміст податків – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/6-2015/174.pdf>
2. Звіт про виконання Плану роботи Державної фіскальної служби України на 2015 рік – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/data/files/199244.pdf>;
3. Бюджетний щоденник на 2016 рік – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/uploads/documents/36178.pdf>.

УДК 368.914 8. Економічні науки
СУЧАСНИЙ СТАН НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
В УКРАЇНІ

Гром О. М.,
*студентка навчально-наукового інституту факультету фінансів та
банківської справи
Університет державної фіскальної служби України
м. Ірпінь, Україна*

На сьогодні, якість життя пенсіонерів в Україні залежить від їх пенсійного забезпечення. На жаль, наша пенсійна система знаходиться на найнижчому рівні у Європі, тому її необхідно негайно реформувати, тобто втілити в життя накопичувальну систему.

З прийняттям Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» з 1 січня 2004 року існує трирівнева пенсійна система, яка включає в себе: I рівень – солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, тобто здійснення виплат пенсій та надання соціальних послуг із коштів Пенсійного фонду; II рівень – накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, передбачає накопичення коштів застрахованих осіб у відповідних недержавних фондах та здійснення фінансування витрат на оплату договорів страхування довічних пенсій, одноразових виплат; III рівень – система недержавного пенсійного забезпечення, базується на засадах добровільної участі громадян, роботодавців у формуванні пенсійних накопичень з метою отримання громадянами пенсійних виплат[1].

Держава не в змозі повністю забезпечувати громадян пенсійними виплатами. Згідно до прогнозів в 2050 р. на одного працюючого буде припадати 15,2 пенсіонери [2]. Згідно досліджень Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України, навантаження на пенсійну систему України та загальна сума видатків Пенсійного фонду України щороку збільшуватиметься, тому необхідно сприяти розвитку недержавного пенсійного забезпечення, адже це додаткове джерело у здійсненні пенсійних виплат, що забезпечить більш високий рівень життя при досягненні пенсійного віку [3].

Питання щодо розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення було розглянуто у працях І. В. Новікової, В. І. Грушко, С. А. Мельникова, М. П. Рубанова, С. І. Смоляра, М. Г. Терещенка, та ін. [1]

Недержавне пенсійне забезпечення здійснюється:

- недержавним Пенсійними фондами(НПФ) шляхом укладення пенсійних контрактів між адміністраторами пенсійних фондів та вкладниками таких фондів;

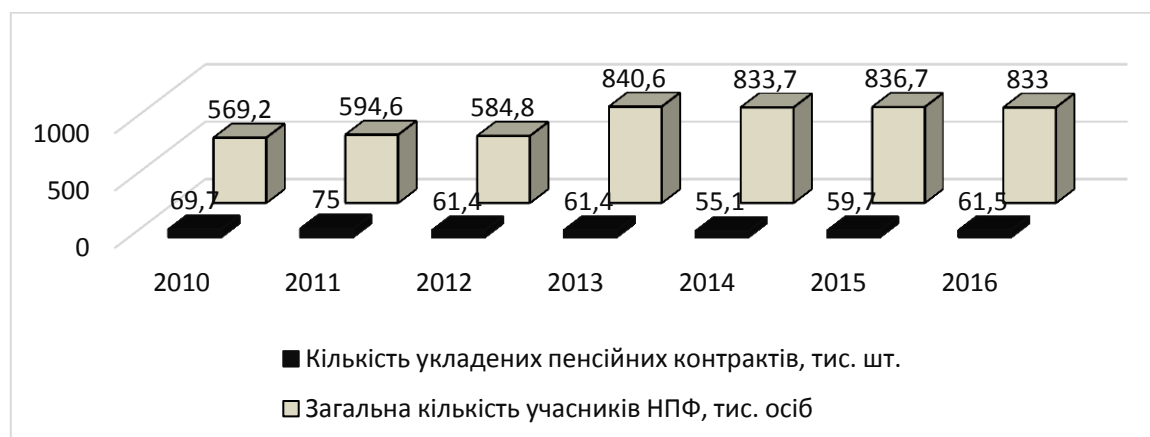
- страховими організаціями шляхом укладення договорів страхування довічної пенсії, страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду;

- банківськими установами шляхом укладення договорів про відкриття пенсійних депозитних рахунків для накопичення пенсійних заощаджень у межах суми, визначеної для відшкодування вкладів фондом гарантування вкладів фізичних осіб[3].

Перспективи розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення можна оцінити проаналізувавши динаміку її основних показників. Станом на 01.10.2016 року в Державному реєстрі фінансових установ міститься інформація про 65 НПФ та 22 адміністратори НПФ. Проте, як свідчать показники, за період 2010-2016 рр., найбільша кількість НПФ була у 2010 р. – 101 фонд та 43 адміністратори НПФ. Ця кількість поступово зменшується, що спричинено кризовими явищами.

Діаграма 1

Динаміка кількості укладених контрактів недержавними пенсійними фондами та їх учасників за даними 2010-2016 рр.

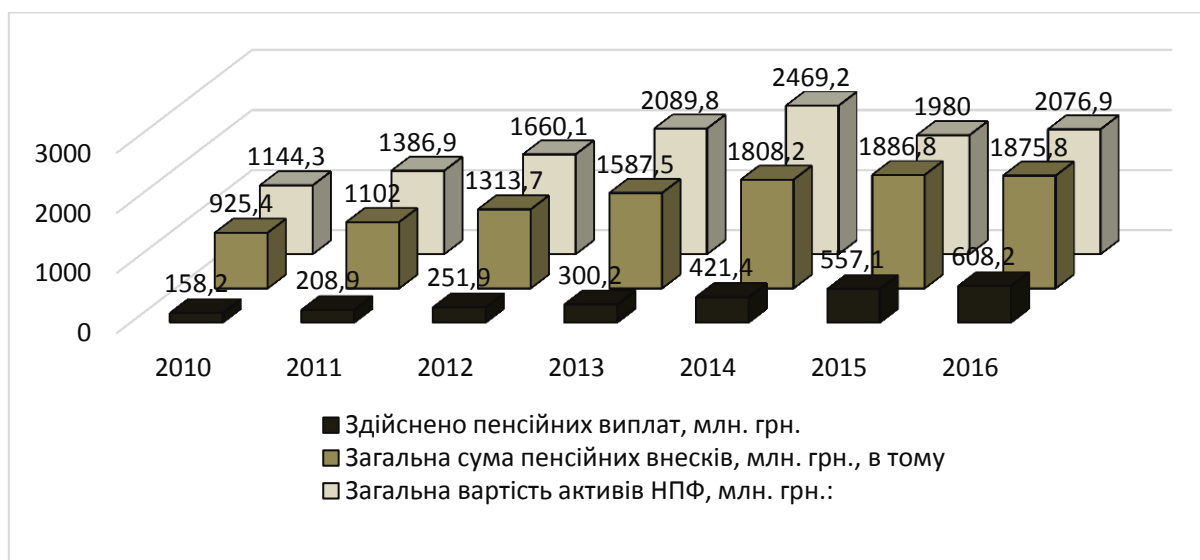
Джерело: складено автором на основі даних [4]

Аналізуючи кількість учасників недержавних пенсійних фондів та кількість укладених контрактів недержавними пенсійними

фондами(див.діагр.1), слід відмітити зростання їх кількості до 2013 року включно, що становить 840,6 тис. осіб, проте в 2014 році спостерігається незначне зменшення кількості учасників. Аналогічна ситуація відбувається і з кількістю укладених пенсійних контрактів. Найменша кількість укладених контрактів була у 2014 р. що дорівнювало 55,1 тис. шт., а найбільша у 2011 р. – 75 тис. шт. Зменшення кількості пенсійних контрактів пов'язане зі зменшенням пенсійних контрактів з фізичними особами.

Діаграма 2

Динаміка основних фінансових показників діяльності недержавних пенсійних фондів, за даними 2010-2016 рр.

Джерело: складено автором на основі даних [4]

З діаграми 2 можна побачити, що в порівнянні з 2010 р. у 2016 р. обсяг пенсійних активів збільшився у 1,8 разів і склав 2076,9 млн. грн., що на 96,9 млн. грн. більше ніж у 2015 р., але найбільшою вартість активів була у 2014 р. і становила 2469,2 млн. грн. Також спостерігається зростання суми пенсійних внесків та пенсійних виплат, зокрема, у порівнянні з 2010 р., у 2016 р. суми пенсійних внесків і виплат збільшилися в 3,8 і 2 рази відповідно. Можна побачити, що показники повільними темпами, але все ж зростають.

Отже, провівши дослідження, можна сказати, що основою недержавного Пенсійного забезпечення в Україні є НПФ які на сьогодні розвиваються

повільними темпами. Розвиток недержавного пенсійного забезпечення перш за все залежить від учасників системи НПФ, та їх фінансових можливостей.

Основними причинами такого стану розвитку НПФ є:

- недовіра людей до недержавних пенсійних фондів;
- недостатній обсяг вільних коштів громадян на довгострокові пенсійні накопичення;
- необізнаність більшої частини населення щодо умов функціонування недержавного пенсійного забезпечення;
- високі ризики довгострокових накопичень пенсійного типу в умовах політичної й економічної нестабільності в країні [3].

Отже, розвиток системи недержавного пенсійного забезпечення сприятиме не тільки покращенню життєвого рівня громадян, котрі вийшли на пенсію, але й забезпечить зростання української економіки.

Література

1. Небаба Н.О. Система недержавного пенсійного забезпечення в Україні: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку / Н.О. Небаба // «Молодий вчений» - 2014. - № 12. – С. 41-43
2. Руснак С. О. Оцінка стану недержавного пенсійного забезпечення в Україні в сучасних умовах / С. О. Руснак. // Економіка. Управління. Інновації. - 2013. - № 1. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2013_1_52
3. Бакай І.В. Сучасні тенденції розвитку недержавного пенсійного забезпечення в Україні / І.В Бакай // Економічні науки – 2013.-С. 47-53
4. Основні показники НПФ [Електронний ресурс] / офіційний сайт Фінансовий пульс. - Режим доступу : <http://finpuls.com/ua/financial/statistics>

УДК 334

8.Економічні науки

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Данищук Н. В.,

студентка економічного факультету

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

м. Чернівці, Україна

Малий бізнес є одним із найважливіших напрямків розвитку економіки України. Завдяки функціонуванню малого бізнесу вирішується ряд соціально-економічних проблем країни, а саме: покращується рівень життя населення, підвищується рівень економічної свободи громадян України, відбуваються позитивні економічні зрушення, збільшуються доходи до місцевих бюджетів тощо. Дивлячись на величезне значення малого бізнесу, першочерговим завданням є дослідження перспектив та оцінка стану його розвитку в Україні.

Протягом останнього десятиліття одним із основних завдань трансформації вітчизняної економіки є забезпечення подальшого розвитку малого підприємництва. Адже саме підприємництво може стати тим дієвим чинником, що забезпечить подолання стагнаційних тенденцій розвитку регіонів, формування сприятливого середовища для впровадження інновацій у всі сфери господарської діяльності з метою подолання регіональних диспропорцій та досягнення якісного економічного зростання [1, с.561].

Сучасний стан малого бізнесу безпосередньо залежить від економічних, політичних, фінансових факторів, які утворюють бізнес-середовище України.

На сучасному трансформаційному етапі розвитку органами державної влади всіх рівнів значна увага приділяється стимулюванню розвитку підприємництва. Для цього були прийняті і реалізуються закони України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», «Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні», «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців щодо спрощення реєстрації осіб як платників податків», розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2014-2024 роки», «Про утворення територіальних органів Державної служби з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва», регіональні та місцеві програми підтримки малого і середнього підприємництва [2].

Однією з найгостріших проблем становлення і розвитку малого підприємництва є забезпечення його достатніми фінансовими ресурсами. Мале підприємство характеризується відсутністю достатніх фінансових ресурсів, чому сприяє ціла низка причин: недостатній рівень отриманого прибутку, відсутність знань та вмінь проводити амортизаційні відрахування, недостатній рівень власних заощаджень та сформованих фондів. Все це зумовлює необхідність розвитку широкої мережі фінансово-кредитної підтримки малого підприємства. Особливо актуальним є питання щодо кредитування малих підприємств у сільській місцевості, переважна більшість яких обмежена в можливостях кредитування, характеризується низькою конкурентоздатністю та недостатнім рівнем кваліфікації для отримання кредиту. Не кожне мале підприємство спроможне сплачувати досить високі процентні ставки. Комерційні банки, у свою чергу, не поспішають розвивати відносини з малими підприємствами через підвищений ризик неповернення кредитів [3, с.13].

Станом на сьогодні ведеться діяльність з активізації державної політики регулювання підприємницького сектору, позитивним наслідком чого стало удосконалення дозвільних процедур і реєстрації (у т. ч. електронної) речових прав на майно, спрощення процедур відкриття та закриття бізнесу, одержання адміністративних послуг, звуження прямого адміністративного державного контролю за діяльністю суб'єктів господарювання та реформування сфери надання адміністративних послуг, пом'якшення податкового тиску, розвиток інфраструктури для надання суб'єктам підприємництва фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної, маркетингової, кадрової та освітньої підтримки.

Між тим переважна більшість реформ і спрощень дозвільної діяльності стосувалася тих видів діяльності (чи видів господарських робіт), що і до спрощення не поширювалися на широке коло підприємств [2].

Отже, малий бізнес в Україні на сьогодні знаходиться на етапі становлення, порівняно із багатьма розвиненими країнами. З кожним роком ситуація у бізнес-середовищі України покращується, про що свідчить

прийняття законів, які покращують інвестиційний клімат, податкову систему, створюють кращі умови для започаткування власної справи. Існує також ряд чинників які перешкоджають створенню та розгортанню малого бізнесу в Україні, а саме: надмірний податковий тиск; слабка стартова матеріально-технічна база; відсутність розвиненої інфраструктури; недостатня інформаційна база щодо можливих споживачів, партнерів чи конкурентів; відсутність знань, які необхідні для започаткування власної справи; недостатня кількість кваліфікованих працівників. Незважаючи на велику кількість як негативних так і позитивних факторів, які впливають на розвиток малого бізнесу, загальна тенденція розвитку спрямована в більшій мірі на зростання.

Література

1. Сімків Л. Є. Тенденції розвитку малого підприємництва в Україні в умовах диспропорційності економічного зростання / Л. Є. Сімків, С. А. Побігун // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – № 3. – С. 560-564.
2. Тимченко І. О. Проблеми та перспективи розвитку малого підприємництва в регіонах України [Електронний ресурс] / І. О. Тимченко // Ефективна економіка. – 2015. – Випуск 6. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4135&p=1>.
3. Безус А. М. Розвиток малого бізнесу в Україні / А. М. Безус, К. В. Шафранова. // Проблеми розвитку економіки. – 2016. – №3. – С. 7-17.

УДК 338

8. Економічні науки

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ВИРОБНИЦТВА

Данишук Н. В.,

студентка економічного факультету

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

м. Чернівці, Україна

Стан економіки України значною мірою залежить від розвитку підприємницької діяльності у сфері виробництва, яка розвивається повільними

темпами. Тому першочерговим завданням є дослідження проблем та негативних факторів, що впливають на розвиток підприємницької діяльності у даній сфері.

Основною проблемою розвитку виробничої підприємницької діяльності є наявність складних, мінливих, неоднозначних економічних та політичних умов для її здійснення.

Об'єктивною проблемою щодо створення умов для розвитку та стимулювання виробництва в Україні є факт першочергової державної підтримки саме фінансового сектору, що має прояв, зокрема, в підтримці випуску та розміщенні облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП) під державні гарантії та чималі відсотки по них. За даних умов питання створення (відродження) умов щодо комплексної системи кредитування реального сектору економіки (зокрема, виробництва) є доволі проблематичним.

Однією із проблемних аспектів розвитку підприємницької діяльності у сфері виробництва є фінансово-кредитна політика, а саме відсутність умов кредитування вітчизняних товаровиробників за економічно обгрунтованими, реальними відсотковими ставками (в межах офіційних інфляційних показників країни), що створюють умови для забезпечення конкурентних засад розвитку виробництва – (банківська система країни в силу низки обставин та умов, спрямована в своїй діяльності переважно на збільшення обсягів фінансового капіталу, а не на підтримку виробничої сфери та торгівлі) [1].

Протягом останніх років на більшості підприємств різних галузей народного господарства України спостерігається низький рівень ефективності відтворювальних процесів. Коефіцієнти оновлення й вибуття машин і устаткування, тобто найбільш активної частини основних фондів на промислових підприємствах, коливаються в межах відповідно 5–6 та 2–3% їхнього загального обсягу, а коефіцієнт економічного спрацювання досягає 50–55% загальної вартості. Парк діючого виробничого устаткування містить майже третину фізично спрацьованих і технічно застарілих одиниць.

Необхідність оновлення устаткування та впровадження новітніх технологій назріла давно, але через брак фінансових ресурсів проблеми відновлення виробничого потенціалу галузі на основі використання інноваційних технологій, реалізації вітчизняних наукових розробок, подальшої зміни структури товарного виробництва й розвитку наукомісткого машинобудування, забезпечення конкурентоспроможності кінцевої продукції вирішуються надто повільно. Низький рівень інноваційної активності підприємств стримує розвиток галузі та не дозволяє вітчизняній продукції конкурувати з іноземною і завойовувати нові ринки збуту [2, с.6].

Проблемні питання в галузі оподаткування щодо розвитку виробництва характеризується наявністю ПДВ на імпорт нового технологічного обладнання та сировини для власного виробництва, що не виробляються в Україні, або технічні та вартісні характеристики яких поступаються закордонним аналогам. Проблема у тому, що через ПДВ на імпорт, виробництво в Україні майже не забезпечується технологічним обладнанням високої якості, що негативно впливає на його розвиток.

Складовими високої собівартості вітчизняної продукції, що формувалася протягом останніх двох десятиріч років, є:

- зношеність працюючого виробничого обладнання на 60-70% та відсутність законодавчих засад щодо можливості ввезення його новітніх зразків на територію країни для власних виробничих потреб без ПДВ;
- висока собівартість та низька якість наявної сировини для виробництва, що суттєво погіршує конкурентоспроможність продукції, відсутність цільової системної державної політики щодо надання преференцій для ввозу необхідної для виробництва сировини;
- безконтрольне та економічно невиправдане перманентне зростання вартості енергоносіїв, що встановлюються підприємствами-монополістами – постачальниками;
- економічно не обґрунтований, високий відсоток навантаження на фонд заробітної плати для роботодавців [1].

Для покращення якості продукції та підвищення її конкурентоспроможності на ринку, сфера виробництва повинна бути забезпечена відповідними кадрами.

Проблемні питання в галузі кадрового забезпечення щодо розвитку виробництва характеризуються:

- браком кваліфікованих кадрів виробничих професій;
- браком кваліфікованих кадрів керівників виробничих процесів середньої ланки;
- недостатньо високим рівнем самосвідомості та моральних якостей окремих працівників, що негативно впливають на ефективність і економічні показники виробничих процесів [1].

Одним з найважливіших чинників розвитку підприємництва у сфері виробництва в Україні є військово-політичний конфлікт на Донбасі. Протягом минулого року його негативний вплив на вітчизняну економіку проявлявся у повній зупинці чи неритмічній роботі багатьох українських підприємств, порушенні мережі господарських зв'язків, формуванні атмосфери невизначеності у сфері підприємницької діяльності та державного й місцевого управління. Адже протягом значної частини минулого року в українському суспільстві доволі довго були поширені очікування щодо можливого розширення масштабів російсько-терористичної агресії проти України не лише на Донбасі, а й за його межами [3].

Велика кількість проблем пов'язаних із оподаткуванням, кадровим забезпеченням, кредитуванням, технічним та технологічним забезпеченням, військово-політичним конфліктом на Сході, а також підтримкою з боку держави стримують розвиток підприємництва у сфері виробництва, але все ж незважаючи на це, виробництво в Україні продовжує функціонувати на прийнятному рівні. Тому для створення сприятливого середовища для розвитку підприємницької діяльності у сфері виробництва, необхідно провести ряд реформ, які допоможуть вирішити проблеми, які негативно впливають на загальний стан виробництва в Україні.

Література:

1. Сніховський О. О. Проблемні питання розвитку виробництва в Україні та шляхи його державної підтримки і стимулювання [Електронний ресурс] / О. О. Сніховський // Рада підприємців при КМУ. – 2014. – Режим доступу: <http://radakmu.org.ua/index/print/id/961>.
2. Гаврилюк В. Т. Сучасний стан і перспективи розвитку технічного рівня виробництва / В. Т. Гаврилюк // Вісник Дніпропетровського університету. – 2013. – № 7. – С. 3–10.
3. Кулицький С. П. Про перспективи розвитку української економіки у 2016 р [Електронний ресурс] / С. П. Кулицький // Резонанс. – 2016. – Режим доступу: <http://nbuviar.gov.ua/images/rezonans/2015/rez3.pdf>.

УДК 338

8. Економічні науки

СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА УКРАЇНИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Данищук Н. В.,

студентка економічного факультету

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

м. Чернівці, Україна

Стан та розвиток економіки України багато в чому залежить від розвитку аграрного сектора економіки. Питання стану та проблем розвитку аграрного сектора є досить актуальним, адже існує багато чинників, які послаблюють його та відповідно негативно впливають на загальний стан економіки нашої країни.

Аграрний сектор був і залишається визначальною складовою суспільного розвитку. Сучасний стан аграрного сектора України засвідчує незбалансованість його розвитку, коли перевага надається економічній складовій при вторинності екологічної та соціальної детермінант [1, с.61].

Аграрний сектор економіки країни – це цілісний комплекс, тісно пов'язаний з природними умовами, ресурсами, технічними можливостями та кваліфікованими спеціалістами [2].

Серед основних негативних чинників, що впливають на розвиток аграрного сектора економіки України є екологічні проблеми. Екологічна ситуація є основою для ефективного функціонування аграрного сектора, тому її регулювання є необхідною умовою подальшого розвитку країни.

Можна виокремити такі екологічні проблеми сучасного аграрного сектора України:

- збідніння генетичного фонду рослин і тварин, що, в свою чергу, зумовлено:

- впровадженням монокультур;
- урбанізацією;
- будівництвом великих водосховищ тощо;

- зменшення родючості ґрунтів і їх деградація через:

- гонитву за максимальними врожайми;
- порушення правил агротехніки;
- застосування важких сільськогосподарських машин;
- неправильну меліорацію та ін.;

- промислове забруднення земель;

- знищення лісів, їх деградація та зменшення біорізноманіття;

- надлишкова хімізація сільського господарства – (40% засвоюється рослинами що в подальшому призводить до збільшення нітратів у харчових продуктах, а 60% вимивається з ґрунту та забруднює водойми);

- деградація водних ресурсів;

- проблеми розвитку природо-заповідного фонду та рекреаційних ресурсів [1, с.61].

У ринкових умовах господарювання для підприємств аграрного сектора економіки України однією з головних проблем є залучення інвестиційних

ресурсів. Останніми роками після тривалого спаду інвестиційні процеси в сільському господарстві активізувалися [3, с.67].

Створює значні труднощі для успішного функціонування та розвитку аграрного сектора в Україні недосконала нормативно-правова база, тому необхідно переглянути її та змінити, щоб вона могла відповідати інтересам виробників сільськогосподарської продукції та захищати їхні інтереси.

На сучасному етапі існує багато проблем, які не дають розвиватись аграрному сектору економіки України, проте навіть за таких умов він продовжує прийнятно функціонувати. Низку проблем пов'язаних із розвитком аграрного сектора економіки, які було висвітлено у дослідженні можна використати для формування державної та регіональної стратегії розвитку у даній сфері.

Література:

1. Antokhova I. M. Ecological perspectives in the conception of Ukrainian agrarian sector's sustainable development realization / I. M. Antokhova, V. A. Nykyforak, S. I. Todoryuk // The USV annals of economics and public administration. – 2016. – № 16. – С. 60–65.

2. Павлова Г. Є. Особливості аграрного сектора в національній економіці [Електронний ресурс] / Г. Є. Павлова // Ефективна економіка. – 2014. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2729>.

3. Бунга Н. Ю. Стан та проблеми аграрного сектора України у сучасних умовах / Н. Ю. Бунга // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – 2014. – № 1. – С. 64–70.

УДК 332. 145:338. 432.

8. Економічні науки

ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРОСФЕРИ В ЦІЛОМУ В РІЗНИХ СІЛЬСЬКОГОСП ПІДПРИЄМСТВАХ ТА ГОСПОДАРСТВАХ НАСЕЛЕННЯ РЕГІОНУ БУКОВИНИ

Калинка А. К.,

канд. с.- г. наук, с.н.с.

Буковинська державна сільськогосподарська дослідна станція НААН

м. Чернівці, Україна

В ринкових умовах агропромисловий комплекс завжди займає одне з провідних місць в Карпатському регіоні України. Тому важливим найефективнішим завданням є пошук нових форм, методів та процесів здійснення сучасних аграрних перетворень, на Буковині. Що для цього спонукало а стало занепад сільського господарства, безробіття і бідність селян, виїзд за кордон сільських працівників та спеціалістів, погіршення демографічної ситуації, руйнація підприємств і закладів соціальної сфери села.

У зв'язку з цим однією з найважливіших проблем нашої вітчизняної економіки стало опрацювання економічного механізму розвитку тваринництва Чернівецької області. Економічний розвиток в різних категоріях аграрних господарств Буковини, підприємств переробної промисловості, сфери послуг, обробних та промислових, туризму в сільських регіонах тісно переплітаються.

В даний час, розвиток однієї галузі позитивно впливає на перспективи рентабельності й зайнятості в інших сферах і навпаки. Це все потрібно враховувати під час розробки стратегії розвитку суспільного сектору сільського господарства Буковини. За мету наших досліджень взяли оцінити передумови розвитку галузі тваринництва, дослідження сучасного стану та проведення аналізу ефективності функціонування агросфери в цілому в різних категоріях господарств Чернівецької області. Так інформаційною базою при підготовці наукової праці були бухгалтерська та статистична звітність підприємств системи АПК, літературні джерела та результати особистих спостережень авторів. Враховуючи той факт, що найважливішим засобом виробництва є земля, тому саме із земельних ресурсів вивчили оцінку ресурсного потенціалу Буковини, який займає 8,1 тис. км². Загальна кількість сільськогосподарських угідь 1990 р. становила 185,4 тис. га, 2000 р. – 171,4 тис. га, а 2008 р. – 471,2 тис. га. Структура сільськогосподарських угідь в натуральному виразі у 2008 році була наступною: рілля – 333,9 тис. га, сіножаті – 41,0 тис. га, пасовища – 68,5 тис. га, багаторічні насадження – 27,8 тис. га. Зміни у структурі сільськогосподарських угідь відбулися в основному за рахунок включення угідь до територій населених пунктів і використання під забудову. Оскільки процес

взаємодії людини і природи відбувається через працю. Через працю відбувається взаємообмін між суспільством і природою. Праця забезпечує виробництво матеріальних благ. Працездатне населення, яке володіє фізичними та розумовими здібностями і знаннями, необхідними для здійснення корисної діяльності, складає трудові ресурси регіону, який залежить від кількості трудових ресурсів, їх розміщення на території. Статевий і віковий склад залежить від трудо - забезпеченості господарств суспільного сектору регіону. Сільське населення в даний час є основною складовою аграрного виробництва, а також виступає вирішальним чинником такого економічного та соціального явища як розвиток. Аграрна сфера нині має значний потенціал трудових ресурсів в даному регіоні. За нашими розрахунками на основі даних Головного управління статистики в Чернівецькій області, в сільській місцевості у досліджуваному регіоні на кінець 2015 р. Проживало 526,9 тис. чоловік або 58,28% від загальної чисельності, що значно перевищує аналогічні показники в розвинутих країнах. Більша частина населення Чернівецької області знаходиться в сільській місцевості. Однак простежується процес зниження питомої ваги сільського населення у його загальній чисельності населення. Характерною особливістю структурного складу сільських трудових ресурсів є те, що потенційна його частина значно менша від активної і пасивної. Ситуація ускладнюється тим, що за оцінками лікарів і психологів, близько 80% сільських дітей мають відхилення від фізичної та психічної норми, що насамперед говорить про якісне погіршення стану трудових ресурсів регіону.

Що стосується стану здоров'я, то в сільського населення він значно гірший, ніж у міського, це є характерною вітчизняною особливістю. Тому можна стверджувати, що в найближчій перспективі відтворення трудових ресурсів на селі за рахунок природних факторів буде здійснюватися повільними темпами. Тенденція до скорочення абсолютної чисельності сільських жителів області є об'єктивним процесом, але дані тенденції слід віднести до явищ, які загрожують існуванню українського суспільства.

В дослідженнях визначено, що найбільший відсоток на Буковині міського населення знаходиться у Вижницькому районі і становить 31,6%, що на 21,9% більше за Новоселицький район. Висока щільність населення на 1 км² 111,6 у Новоселицькому та в Кіцманському районах Чернівецької області. В області протягом 1995 – 1998 рр. спостерігалось зростання посівних площ – наслідок процесів наділення селян додатковими до присадибних площ земельними ділянками та паювання землі. Проте у подальшому відбулося скорочення посівів, оскільки існує гостра нестача технічних засобів. Така тенденція продовжує зберігатися. Регресивна тенденція стосовно площі кормових культур свідчить, що в регіоні для галузі, що в регіоні для галузі, яка має відносно низьку товарність та використовується переважно для внутрішньогосподарських потреб, складаються несприятливі умови. Руйнування кормо виробництва підриває базу тваринництва. Адже одних природних кормових угідь недостатньо. За нашими розрахунками, отриманими на основі даних Головного управління статистики у Чернівецькій області у 80-х рр. ХХ ст. в польовому кормо виробництві провідне місце належало багаторічним травам – 35-37%. Частка однорічних трав з посівами озимих на зелений корм досягала 25-28%.

Така структура сіяних кормових культур на той час відповідала економічним можливостям господарств, потребам тваринництва і природно-кліматичним умовам регіону та забезпечувала досить високу продуктивність – 48-50 ц/га кормових одиниць. Проте впродовж 90-х рр. ХХ ст. у кормо виробництві відбулися негативні зміни. Значно скоротилися площі під багаторічними травами. Знизилася урожайність кормових культур. Зменшилися обсяги виробництва всіх видів кормів, погіршився стан лукопасовищного господарства, частина ріллі перестала оброблятися і перетворилася на перелоги. На яких відбувається бур'яний період їхнього природного залуження. Із світового досвіду видно, що відновлення та підвищення ефективності кормо виробництва можливе лише за умови інтенсивного використання ґрунтів та одночасно за рахунок залуження малопродуктивної ріллі схилових земель бобово-злаковими

травосумішками довготривалого використання, що дозволяє найповніше використовувати природні фактори.

Тому першим кроком у відродженні кормо виробництва повинно стати збільшення площі під багаторічними травами за рахунок залуження схилених земель. У зміцненні кормової бази в досліджуваному регіоні значна роль повинна належати налагодженому лукопасовищному господарству. Як свідчить досвід організації при фермерських випасів у державному підприємстві ДП ДГ “Чернівецьке” с. Цурень Герцаївського району, Буковинської державної сільськогосподарської дослідної станції НААН де вони функціонують з 1998 р., середньодобові прирости великої рогатої худоби за пасовищний період (6 місяців) становлять 870-980 г, при собівартості виробництва яловичини, яка на 35% нижча у порівнянні зі стійловим утриманням м'ясної худоби. В 2008 році, пшениці під ріллею становила 26%, що на (16%) менше проти 1990 року, а технічних культур на 7% більше за вказаний досліджуваний період. В умовах економічної кризи, незважаючи на певні позитивні зрушення у процесі реформування форм власності в агропромисловому комплексі області, поки що вдається зупинити спад виробництва сільськогосподарської продукції. Зокрема в галузях тваринництва. Від стану розвитку нашого м'ясного продуктового під комплексу залежить надійне забезпечення Українського населення країни м'ясом і м'ясопродуктами, якість харчування, фінансово-економічний стан сільськогосподарських товаровиробників, які вирощують худобу і птицю, та м'ясо переробних підприємств.

Таким чином стан галузі тваринництва потребує невідкладної реалізації заходів щодо вирішення організаційних питань розвитку, підвищення ефективності виробництва в усіх його ланках, зміни структури та збільшення обсягів виробництва м'яса до рівня фізіологічної потреби людини, забезпечення формування експертного потенціалу, удосконалення цінової та податкової політики держави, а також економічних відносин між сільськогосподарськими товаровиробниками, м'ясо переробними підприємствами й торговельними організаціями.

Причини зменшення продуктивності худоби на Буковині є погіршення якості і структури кормового раціону і догляду за тваринами, недоліки в селекційній роботі господарств, погіршення організації праці та її мотивації, фінансової проблеми. В регіоні склались негативні тенденції у годівлі худоби. Зменшилися витрати кормів у розрахунку на 1 умовну голову та витрати концентрованих кормів на виробництво 1 ц. приросту. Крім того, корми часто згодуються в не переробленому вигляді. Особливу тривогу викликає незбалансованість кормів за перетравним протеїном. В кормовому кліні, кормові культури займають 26,4 % від всієї посівної загальної площі області.

Починаючи з 1990р. спостерігається різке скорочення поголів'я тварин, зменшуються обсяги вирощування худоби та птиці. У 2008 р. порівняно з 1990 р. по всім категоріям господарств вони знизилися більше ніж у 2,5 роза. Зменшення обсягів виробництва молока передусім зумовлене скороченням поголів'я дійного стада. На 1 січня 2017р. всі категорії господарств утримували 90,4 тис. корів. Порівняно з попереднім роком їх зменшилося на 8,6% або на 7 тис. голів. Зменшення відбулось як у сільгосп підприємствах – на 11%, так і у господарствах населення – на 8,4%, внаслідок чого не до отримано 2,6 тис. т. молока господарствах та 28,1 тис. т. приватним сектором. У порівнянні з початком 2001р. поголів'я скоротилось на 36,1%, найсуттєвіше у сільськогосподарських підприємствах – у 2,8 раз. Впродовж останніх п'яти років спостерігається чітка тенденція до скорочення кількості корів – в середньому на 6 тис. голів щорічно. Отже основна частка поголів'я корів зосереджена в індивідуальних господарствах населення, на 1 січня 2009р. їх утримувалось 91,7% від загальної кількості або 68,7 тис. голів, хоча на 1 січня 2001р. – 85,3%. Скорочення в 2011 році поголів'я худоби відбулось майже у всіх районах Буковини. Найбільш темпи скорочення поголів'я худоби спостерігались в сільськогосподарських підприємствах Сторожинецького району – 26,2% до минулорічного показника, Глибоцького району – 42,6, путивльського району – 70,1% Віжницького району – 85,6%. В таких районах, як Хотинський, Глибоцький та Заставнянський в сільськогосподарських підприємствах

утримується лише 39, 46 та 61 голова худоби відповідно. Аналогічна ситуація і з поголів'ям корів в господарствах вказаних районів в Заставнівському районі утримується – 14 корів, Хотинському – 18, Глибоцькому – 33 та в Сторожинецькому – 48 корів.

Огляду на вище сказане, що при проведенні аналізу свідчать, що у тваринництві в останні роки спостерігаються окремі паростки розвитку сільськогосподарського господарства. Але висхідний рух має незначні темпи. Вважаємо, що за умов, які склалися в аграрному виробничому комплексі досліджуваного регіону, домінуюча роль повинна належати тваринництву. Тенденції в тваринництві є причинами змін у харчовій промисловості. Тваринницька галузь постачає органічні добрива рослинництву, впливає на рівень результативності використання землі в сільському господарстві, тому наслідком є зменшення виробництва основних видів сільськогосподарської продукції.

Таким чином, проведені нами дослідження і одержані результати показують, що в агропромисловому комплексі Чернівецької області переважають в даний час руйнівні процеси, які на майбутнє можна виправити із нарощуванням всіх галузей тваринництва в кожній категорії господарств.

Висновки:

Нарощування ресурсного потенціалу в Чернівецькій області необхідно з чисельності поголів'я худоби в усіх категоріях господарств потрібно проводити відповідно до наявних земельних угідь та кормової бази.

УДК 336

8. Економічні науки

МОТИВАЦІЙНІ СТИМУЛИ РОБОТИ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ У СФЕРІ ТОРГІВЛІ

Капітан І.М.,

студентка 3 курсу, спец. «Економіка підприємства»

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

У співавторстві з к.е.н., Кутаренко Н.Я.

Циклічний розвиток ринкової економіки поставив перед суб'єктами господарювання України ряд нових питань у сфері праці, що передбачають створення абсолютно нових механізмів економічних мотивів, інтересів, цінностей та стимулів, спрямованих на підвищення результативності діяльності підприємства. Ефективність роботи торговельного підприємства, його товарообіг і кількість прибутку значною мірою залежить від якості роботи його співробітників.

На сучасному етапі розвитку торговельних підприємств гостро постає питання мотивації працівників. Більшість підприємств не приділяє значної уваги даній проблемі і надають перевагу стандартним шляхам вирішення даного питання використовуючи здебільшого матеріальний аспект стимулювання працівників таких як диференційована оплата праці та преміювання. Нерідко використовується система стягнень та штрафів. Однак без урахування специфіки підприємства, а також індивідуальних, у тому числі психологічних особливостей працівників такі процедури не можуть повною мірою вмотивувати торговий персонал на ефективну діяльність і знизити плинність кадрів.

Мотивація розглядається як сукупність внутрішніх і зовнішніх рушійних сил, які спонукають працівника до активних дій та призводять до досягнення власних цілей та цілей організації [1, с.103].

Практичний досвід підприємств показує, що при розробці і впровадженні на підприємстві системи стимулювання праці необхідно врахувати наступні вимоги [2, с.172]:

1. Об'єктивність і прозорість розрахунків для працівника.
2. Цільові орієнтири повинні бути реально досяжними, але вимагати певних зусиль працівників.
3. Розмір премії повинен бути відчутним для працівника, а загальна величина компенсаційного пакету повинна бути конкурентоспроможною на ринку праці.
4. Відсутність верхньої межі в розрахунку змінної частини доходу працівника.

У кожній галузі економіки є свої особливості й пріоритети, котрі необхідно враховувати при розробці системи мотиваційного механізму трудового потенціалу. Є ці особливості й у торгівлі. Основні з них проявляються у наступному [3]:

1. Матеріальне стимулювання праці в підприємствах торгівлі суттєво відстає від рівня оплати праці в підприємствах промисловості, установах фінансової сфери та ряду інших галузей економіки при достатньо високій інтенсивності торговельно-технологічних процесів, низькому рівні механізації й практично відсутності автоматизації робіт, і при цьому, у більшості випадків, вагомій матеріальній відповідальності.

2. Для підприємств торгівлі характерний низький рівень привабливості найманої праці через відсутність вагомих іміджевих складових і, як правило, неперспективні (короткі) кар'єрні сходи.

3. Відсутність на більшості торговельних підприємств напрацьованих комплексних багатоваріантних систем мотивації трудового потенціалу й слабка інформованість робітників про діючий механізм мотивації.

4. Висока питома вага в підприємствах торгівлі низькокваліфікованого персоналу і, як наслідок, також відсутність додаткових внутрішніх мотивів до праці у більшості торговельно-оперативних робітників.

5. В той же час більшість підприємств торгівлі, особливо продовольчий ритейл, в меншій мірі схильні впливу економічної кризи з причини гнучкості і більшій спроможності потенціалу до трансформації, й цей факт усвідомлюється більшістю працівників, тому вони свідомо вибирають низький (але гарантований в довготривалому періоді) рівень оплати праці.

6. Не слід скидати з розрахунків і той факт, що для торговельної галузі в Україні у спадок від централізованої економіки дістався негативний мотиваційний імідж, котрий проявляється в тому, що на окремих підприємствах залишилась можливість фальсифікації товарів та послуг, котра приводить до додаткової тіньової мотивації (самостимулювання) персоналу, і цей мотив, як

правило, набирає силу по мірі зростання темпів розбалансованості економіки, зниження потенційної захищеності покупців з боку держави тощо

Стимулювання персоналу може бути матеріальним та нематеріальним. Вибір методів матеріального та нематеріального стимулювання залежить від багатьох умов: асортиментної політики та спеціалізації магазину, форми обслуговування загалом образу торговельного підприємства тощо.

Ефективне матеріальне стимулювання повинно складатися з :

1) постійної частини оплати;

2) оплати за кількістю набраних балів – бонусів: за підтримання магазину у привабливому для покупців вигляді, чистоту й акуратність, оформлення торгового залу до свят, викладення товару, просування продукції, якість обслуговування покупців. При цьому бали можуть бути і зі знаком «мінус»;

3) відсотки з продажу або премії у разі виконання певного мінімуму.

Нематеріальне стимулювання спрямоване на підвищення лояльності співробітників до підприємства одночасно зі зниженням витрат за компенсацією співробітникам їх трудовитрат. Традиційно виокремлюють три групи нематеріальних стимулів, які:

- не потребують інвестицій з боку торговельного підприємства (вимпели та кубки кращому продавцеві, підрозділу продажів; система адаптації персоналу; критерії та етапи кар'єрного росту; включення співробітників у процес прийняття рішень тощо);

- потребують інвестицій, розподіляються безадресно – головним чином подібні стимули «працюють» на підвищення якості трудового життя (організація харчування за рахунок підприємства; забезпечення працівників проїзними квитками; медична страховка; поліпшення організаційно-технічних умов на робочих місцях; організація навчання тощо);

- потребують інвестицій і розподіляються адресно (надання безвідсоткової позики на поліпшення житлових умов; безоплатна матеріальна допомога; оплата відпочинку або лікування тощо). У ході побудови цієї частини системи мотивації слід попередньо провести опитування або анкетування персоналу про їх

переваги, про те, що кожного з них особисто стимулювало б працювати ще краще. Система у цій частині може мати два підрозділи: цим може скористатися кожен, що потрапив у певну ситуацію або виконує певні вимоги та індивідуальні стимули [4, с. 293]

Говорячи про мотивацію до праці, не можна забувати і про демотивуючі чинники:

- 1) несправедлива система стимулювання;
- 2) невиконання обіцяного;
- 3) недостатня зайнятість співробітників;
- 4) ігнорування ініціативи тощо.

Отже, знання основ мотивації співробітників є обов'язковим для керівника торговельного підприємства. Чинники ефективності мотивації торговельного персоналу є індивідуальними для кожного підприємства. До них належать: система продажів і особливостей управління продажами; особливості бізнес-процесів на підприємстві; розподіл обов'язків усередині відділу продажів і між відділами; організаційна культура тощо. Головне правило ефективного стимулювання та мотивації є індивідуальний підхід до кожного співробітника, оскільки так можна досягти підвищення продуктивності праці працівників.

Література:

1. Виханский О. С. Менеджмент / О. С. Виханский, А. И. Наумов. – М.: Гардарики, 2001. – 528 с.
2. Височин І. В. Мотивація персоналу в системі управління товарооборотом на підприємстві роздрібної торгівлі / І. В. Височин. // Інноваційна економіка. – С. 170–178.
3. Бакунов О. О. Особливості мотивації трудового потенціалу підприємств торгівлі [Електронний ресурс] / О. О. Бакунов, М. О. Яременко // Наукове товариство Івана Кушніра. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=25226>.

4. Карпенко Ю. В. Особливості мотивації працівників торгівлі в сучасних умовах / Ю.В. Карпенко. // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – 2013. – № 3. – С. 292-295.

УДК 657

8. Економічні науки

ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ТРАНСПОРТНИХ КОРИДОРІВ ТА
ЇХ ВХОДЖЕННЯ В ТРАНСПОРТУ СИСТЕМУ

Карпенко Н.М.,

Викладач

Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і

природокористування України

«Ніжинський агротехнічний коледж»

м.Ніжин, Україна

Одним із провідних напрямків розвитку міжнародних перевезень в Україні є ефективніше використання діючих МТК (міжнародний транспортний коридор — це транспортний шлях із відповідною європейським стандартам інфраструктурою та транспортними технологіями, який призначений для транзитних перевезень універсальними видами транспорту і пов'язує транспортно-логістичні центри регіонів) та створення нових. Розвиток МТК є пріоритетним напрямком державної транспортної політики України на шляху посилення інтеграції в міжнародну транспортно-економічну систему. Географічне положення України, проходження по її території євразійських МТК створює передумови для залучення значних інвестицій та технічної підтримки від країн, зацікавлених у розвитку транзитних транспортних коридорів, що безумовно сприятиме зростанню ефективності управління міжнародними перевезеннями. Це передбачає обов'язкове впровадження новітніх транспортних технологій та використання найсучасніших транспортних засобів для міжнародних перевезень.[2, с.190] Таким чином, основними перспективними напрямками підвищення ефективності управління

міжнародними перевезеннями є модернізація транспортної інфраструктури; приведення нормативно-правової бази у відповідність до міжнародних норм; розбудова МТК та удосконалення пунктів пропуску через державний кордон; розвиток інтермодальних перевезень; створення логістичних центрів та впровадження ефективних сучасних транспортних технологій; спрощення процедури перетину державного кордону тощо.[1, с.193]

Розвиток транспортної системи є запорукою інтеграції транспорту України у світову транспортну систему та формування єдиного транспортного простору. Зокрема, створення мережі транспортно-логістичних центрів уздовж МТК України приведе до перетворення їх у конкурентоспроможні транспортні коридори з відповідним збільшенням обсягів транзитних перевезень. У свою чергу, це сприятиме зростанню виробництва, зайнятості населення в регіонах України, збільшенню доходів у бюджет, що дозволить реалізувати транзитний потенціал повною мірою.[4, с.47]

Одним із найбільш поширених засобів для створення та розвитку транспортно-логістичних центрів є державно-приватне партнерство як організаційно-правова форма господарювання. На сьогоднішній день держава не в змозі самостійно фінансувати подібні проекти, тому значні надії щодо фінансування розбудови логістичної інфраструктури національної мережі міжнародних транспортних коридорів України покладають на приватний капітал.

Сучасній Україні також необхідно розробити проект транспортної мережі міжнародних магістралей, регіональних та місцевих доріг. Чітке визначення всіх основних транспортних коридорів, їх проходження територіями областей надасть можливість регіональним органам влади формувати мережу транспортних коридорів на своїй території, враховувати ці процеси у планах соціально-економічного розвитку і своєчасно здійснювати координацію робіт із сусідніми областями.[5, с.163]

Розвиток транспортної інфраструктури залишається незадовільним і стає на заваді створенню передумов для поліпшення взаємозв'язків як всередині

країни, так і на міждержавному рівні, якісному забезпеченню транспортного обслуговування суб'єктів господарювання і населення, розвитку експортного потенціалу транспортної галузі, покращенню іміджу України як транзитної країни. Тому розвиток транспортної галузі й реалізація потенціалу транспортної інфраструктури перетворюються на один із ключових елементів стратегії економічного зростання держави в цілому та забезпечення її економічної безпеки. Важливими завданнями державної політики у транспортній сфері є удосконалення законодавчого та організаційного підґрунтя реструктуризації транспортної інфраструктури, розбудова національної мережі МТК та її поступове інтегрування в транспортні системи Європи та Азії, Балтійського й Чорноморського економічного просторів.

Література:

1. Новікова А.М. Україна в системі міжнародних транспортних коридорів. – К.: НІПМБ, 2003. – 494 с.
2. Погребицький М. Л. Роль транспорту та системи міжнародних перевезень у забезпеченні зовнішньої торгівлі держави // Держава та регіони. - 2006. - № 2. - С. 190- 194.
3. Позднякова Л. А. Международные транспортные коридоры и особенность их формирования в Украине // Вісн. економіки транспорту і промисловості : зб. наук. пр. Вип. 7. - Х. : УкрДАЗТ, 2004.
4. Прейгер, Д. Реалізація транзитного потенціалу України як фактор зміцнення економічних зв'язків між Європою та Азією [Текст] / Д. Прейгер, Я. Жаліло, О. Собкевич, О. Ємельянова // Економіка України. - 2012. - № 4. - С.47-59.
5. Процик, О.П. Перспективи розвитку транспортної системи України при участі у розбудові МІХ [Текст] / О.П. Процик, Ю.О. Сілантьєва // Управління проектами, системний аналіз і логістика: наук. журн. / НТУ. - 2011. - № 8. - С.163-166.

СПЕЦИФІКА ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Мосійчук І. Б.,

студентка спеціальності «Облік і аудит»

Національний університет водного господарства

та природокористування

м. Рівне, Україна

Одним із ключових елементів ринкових перетворень виступає мале підприємництво. У розвинутих країнах малий бізнес є невід'ємною частиною ринкового господарства і є джерелом прогресивних економічних змін. Малий бізнес є запорукою демократизації економіки та суспільного життя, чинником підтримання соціальної справедливості в суспільстві. Зарубіжний досвід підтверджує ефективність існування сектору малих підприємств в сучасній економіці. Будь-яка "здорова" економічна система не може обійтися без балансу великого і малого бізнесу. Малі підприємства відіграють провідну роль у зміні структури форм власності, оскільки фактично представляють приватні інтереси. В умовах масового закриття державних підприємств та стрімкого зростання безробіття розвиток малого підприємництва може створити багато можливостей для працевлаштування широких верств населення.

Особливості організаційно-правової структури суб'єктів малого підприємництва обумовлюють специфіку організації обліку на малих підприємствах. У зв'язку зі змінами, що відбуваються на законодавчому рівні у сфері бухгалтерського та податкового обліку суб'єктів малого підприємства, постійно наявне коло принципово важливих питань організації обліку, що вимагають удосконалення наукових підходів до обґрунтування та оперативного уточнення. Ці проблеми визначають актуальність теми дослідження.

Сьогодні світова економіка переживає так званий "бум" малого підприємництва. Він зумовлений поглибленням спеціалізації та децентралізації

виробництва; зростанням ролі послуг в економіці; проведенням приватизації та зменшенням регулюючої ролі держави у деяких галузях, забезпеченням державою свободи підприємницької діяльності, розширенням державної підтримки малого бізнесу, тощо.

Основним структурним елементом вітчизняної економіки є малий бізнес. В Україні мале підприємництво є одним із найпріоритетних напрямів розвитку економічної системи держави (табл. 1).

Таблиця 1

Кількість суб'єктів господарювання, (одиниць)*

Роки	Усього	Суб'єкти господарювання з розподілом за їх розмірами		
		Великі підприємства	Середні підприємства	Малі підприємства
2015	343440	423	15203	327814
2014	341001	497	15906	324598
2013	393327	659	18859	373809
2012	364935	698	20189	344048
2011	375695	659	20753	354283
2010	378810	586	20983	357241

*Складено автором за даними [5]

Суб'єкти малого підприємства займають 95,45 % у загальній структурі суб'єктів господарювання у 2015 році, тоді як у 2010 році даний показник складає 94,31 % . Отже, спостерігається тенденція до зростання їх питомої ваги у структурній статистиці по суб'єктах господарювання з розподілом за їх розмірами. Також, за наведеними даними, зрозуміло, що суб'єкти малого бізнесу охоплюють значний сектор вітчизняної економіки.

Організація обліку на малому підприємстві, як і на будь якому іншому, вимагає налагодження чіткої системи бухгалтерського обліку, контролю і звітності. Проте малі форми господарювання обумовлюють і ряд специфічних особливостей у застосуванні методів та прийомів бухгалтерського обліку.

Як відомо, починаючи з 01.01.2000 р. всім підприємствам, незалежно від їх організаційно-правової форми і форми власності, у тому числі і малим, необхідно вести бухгалтерський облік і складати фінансову звітність згідно Закону України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" [2].

Згідно норм Податкового кодексу України [1] суб'єкти малого бізнесу можуть застосовувати два варіанти оподаткування: загальну систему та спрощену систему оподаткування. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності передбачає особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених ПКУ, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності. Загальна система оподаткування, обліку та звітності має складну систему ведення бізнесу з точки зору обліку та звітності. Проте, вона дозволяє займатися будь-яким видом діяльності та не має інших обмежень, що притаманні спрощеній системі оподаткування. Загальна система оподаткування складається з сукупності податків і зборів до бюджету, що нараховуються у встановленому законами України порядку.

Таким чином, суб'єкти малого підприємництва на загальній системі оподаткування застосовують Загальний план рахунків відповідно до Наказу Міністерства фінансів України №291 та можуть використовувати: одночасно рахунки 8 і 9 класу; тільки рахунки 9 класу; тільки рахунки 8 класу. Суб'єкти малого бізнесу на спрощеній системі оподаткування можуть застосовувати Спрощений план рахунків або вести облік без застосування плану рахунків та подвійного запису.

Отже, юридичні особи – суб'єкти малого підприємництва обирають одну з наведених форм бухгалтерського обліку:

- 1 – журнальну чи журнально-ордерну;
- 2 – просту форму бухгалтерського обліку;
- 3 – спрощену форму бухгалтерського обліку:
 - із застосуванням реєстрів відповідно до Наказу МФУ №422;
 - із застосуванням реєстрів відповідно до Наказу МФУ №720 (без подвійного запису);
- 4 – автоматизовану форму бухгалтерського обліку – комп'ютерна бухгалтерська програма, яка передбачає формування реєстрів обліку.

Просту форму бухгалтерського обліку рекомендується застосовувати на підприємствах, де виконується невеликий об'єм робіт та незначний документообіг. Але обов'язково господарські операції відображаються з використанням методу подвійного запису.

Спрощена форма обліку застосовується, якщо неможна використати просту форму обліку або за власним вибором суб'єкта малого бізнесу. Спрощена форма обліку дозволяє відображати господарські операції двома способами: без застосування подвійного запису або ж з його використанням.

Впровадження в обліковий процес автоматизованої форми бухгалтерського обліку пов'язано із заміною паперових носіїв інформації на електронні з наданням їм юридичної сили, відповідно до Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 р. № 88 [3].

Автоматизована (комп'ютерна) форма бухгалтерського обліку ґрунтується на комплексному використанні швидкодіючих електронно-обчислювальних машин (ЕОМ), які забезпечують автоматизований процес збирання, реєстрації й опрацювання облікової інформації, необхідної для контролю й управління. Однак, крім переваг автоматизована система ведення обліку на підприємстві має ряд недоліків, до яких можна віднести: проблеми загальної організації бізнесу й обліку; висока вартість впровадження автоматизованої системи ведення обліку; відсутність досконалого володіння комп'ютером бухгалтера підприємства, а також інших працівників підприємства; ненадійність ЕОМ (виведення ЕОМ з ладу, віруси, невірне користування ЕОМ можуть спричинити втрату цінної інформації).

Також, застосування масштабного програмного забезпечення не завжди є доцільним. Для суб'єктів малого підприємництва не раціональним буде витрачання немалих коштів на придбання та щомісячне обслуговування даних програм для оброблення незначної кількості господарських операцій.

Таким чином, можна стверджувати, що від рівня організації бухгалтерського обліку залежить ефективність забезпечення всієї системи

інтересів користувачів фінансової звітності та функціонування бухгалтерського обліку на підприємстві в цілому [4].

Одним із найважливіших організаційних питань обліку суб'єктів малого підприємництва є вибір форми бухгалтерського обліку, адже кожна форма обліку передбачає поєднання різних видів облікових реєстрів, які повинні забезпечити оперативний контроль, своєчасність, повноту і достовірність узагальнення у бухгалтерському обліку всіх здійснюваних господарських операцій, які відбувались у суб'єкта господарювання.

Суб'єкти малого бізнесу на власний розсуд можуть використовувати різні форми обліку, але обрану необхідно зафіксувати в Наказі про облікову політику та дотримуватися її протягом звітного року.

Отже, основним завданням організації обліку на малих підприємствах є створення такої системи отримання інформації, яка б забезпечувала реальне управління суб'єктом малого підприємництва та примноження доходу від його діяльності.

Література:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами і доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV (з чинними змінами та доповненнями) / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua>

3. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 № 88 (з чинними змінами та доповненнями) / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>

4. Подолянчук О. А. Організація обліку суб'єктами малого підприємництва / О. А. Подолянчук [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5536>

УДК 657

8. Економічні науки

ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: СВІТОВИЙ
ДОСВІД ТА НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Сірик О.О.

Зварич М.М.

студенти

Сідуняк О.В.- науковий керівник

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Ключові слова: інтелектуальна власність, світовий досвід, підприємства, технології, об'єкти ІВ.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день ринкова економіка надзвичайно швидко розвивається. Внаслідок цього виникає потреба у захисті інтелектуальної власності. В захисті прав інтелектуальної власності потребує економіка, яка діє згідно чинного законодавства та міжнародних стандартів. Адже, вона є найбільш вразливою. оскільки тіньова економіка діє безчинно. Причиною цього є те, що перехід права даної власності незаконно може перейти до іншої особи, яка зможе запатентувати та продати немайнові права на винахід.

Мета. Метою статті є дослідження вітчизняного та світового досвіду щодо особливостей захисту прав інтелектуальної власності, а також визначення основних напрямків їх удосконалення в Україні.

Аналіз останніх досліджень. Значний внесок у дослідження даної теми зробили такі вчені: О.В Безух, В. С. Дроб'язко, В. Коссак, О.В. Кохановська, О. М. Мельник, Г. Ф. Шершеневич, Р. Б. Шишка, В. Вірченко, С. Поляков та інші.

Виклад основного матеріалу. Сучасний світовий досвід свідчить, що сьогодні підприємства, які активно впроваджують інновації та створюють

об'єкти інтелектуальної власності (ІВ) мають високий конкурентний рівень та перспективи подальшого розвитку[9,с.4]. Досить важливим чинником для забезпечення конкурентоспроможності є створення унікальних розробок та технологій і забезпечення права власності на них.

Національна стратегія інтелектуальної власності є одним з основних складових механізму управління та регулювання відносин ІВ. Захист прав інтелектуальної власності – це сукупність заходів, спрямованих на встановлення та визнання прав інтелектуальної власності у разі їх порушення, оспорювання чи невизнання [7, с. 218].

Відсутність дієвого захисту майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності та належної виконавчої інфраструктури щодо реалізації наявного законодавства є досить серйозною проблемою, яка призупиняє розвиток нашої держави.

В останні роки пропонувались різноманітні проекти, розроблялись національні та міжнародні нормативно-правові акти, вводились та відмінялись системи реєстрації наукових відкриттів щодо захисту прав ІВ, проте проблема так і залишається відкритою. На думку В. Кравця, після здобуття Україною незалежності на початку 90-х рр. ХХ ст. у державі спостерігалася криза у системі правової охорони об'єктів інтелектуальної власності, що була зумовлена відсутністю національної нормативної бази та спеціальних державних органів у цій сфері[7].

Для ефективного використання ІВ постає потреба у створенні відповідного законодавчого базису. В Україні діють такі закони щодо ІВ: "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі"[1], "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг" [3], "Про охорону прав на зазначення походження товарів"[4], "Про авторське право і суміжні права"[2] тощо. Та існування великої кількості законів не дає гарантію щодо ефективного використання ІВ.

У сучасних умовах розвитку ІВ важливим елементом захисту є патентна система, завдання якої полягає у забезпеченні балансу інтересів суспільства і

творців різноманітних винаходів, корисних моделей, промислових зразків тощо.

На думку вітчизняних дослідників Безуха О., Косак В., Вірченко В., у еволюції сучасного інституту охорони та захисту прав інтелектуальної власності можна виокремити такі тенденції: поширення режиму охорони прав інтелектуальної власності на нові об'єкти та нетрадиційні сфери їх застосування; посилення режиму правової охорони та захисту інтелектуальної власності; впровадження більш жорстких покарань за порушення виключних прав; спрощення процедури отримання правової охорони об'єктів інтелектуальної власності; лібералізація відносин щодо використання результатів інтелектуальної діяльності, профінансованої за рахунок державного бюджету, спеціальних цільових фондів; інтенсифікація міжнародного співробітництва в галузі охорони прав інтелектуальної власності, в тому числі у напрямі вирішення проблем, пов'язаних з глобалізацією економіки.

Попри посилення активності ефективного управління інтелектуальною власністю в економічно розвинених країнах, а також посилення значимості нематеріальних активів, у вітчизняному економічному просторі, на нашу думку, одиниці підприємств вважають інтелектуальну власність як потенціал майбутнього розвитку.

Застосування об'єктів ІВ на підприємстві передбачає перед усім наявність значної кількості вільних фінансових ресурсів на реалізацію інноваційних проектів. Якщо ж у підприємства недостатньо власних коштів, або джерел їх надходження для подальшої реалізації інноваційного проекту, основним шляхом отримання прибутку від використання інтелектуальної власності стає продаж або передача прав на використання об'єктів інтелектуальної власності іншим юридичним чи фізичним особам. Основними формами такої передачі є:

- ліцензійна угода;
- лізингова угода;
- договір комерційної франшизи[8].

У світовій практиці найважливішим методом є заключення ліцензійної угоди на використання об'єктів інтелектуальної власності. Даний метод досить поширений в Україні. На нашу думку, наявність обмежених вільних фінансових коштів вітчизняних підприємств, буде сприяти розвитку інших сучасних методів поширення та обміну об'єктів інтелектуальної власності.

В останні роки у світі набуває популярності лізинг інтелектуальної власності. Він дає змогу правовласнику ІВ отримувати прибуток у вигляді лізингових платежів за користування переданим ним правом іншій юридичній особі. Використання власником ІВ дає змогу компенсувати витрати на створення таких об'єктів. Власник ІВ отримує нову технологію, нову продукцію, торгову марку, комерційне найменування тощо. Дана угода є вигідною для обох сторін. Укладаючи договір комерційної франшизи підприємство отримує можливість отримати вже розроблену систему ведення певної діяльності. В обмін на отримання прав користування одержувач франшизи виплачує роялті та одноразову виплату, і при цьому зобов'язується дотримуватись певних правил підприємницької діяльності для підтримки репутації власника торгівельної марки[6].

Світовий досвід демонструє також збільшення кількості держав, що надають правову охорону корисним моделям. Це зумовлено: зростанням ролі та значення малого і середнього інноваційного бізнесу, зацікавленого у швидкому та недорогому оформленні виключних прав на власні розробки; збільшенням кількості нових технічних рішень, які за своїм рівнем перевищують раціоналізаторські пропозиції, але не досягають рівня винаходів; підвищенням ролі та значення галузей, що виробляють товари народного споживання, насамперед пристроїв, які мають короткий термін служби і пов'язані з інститутом корисної моделі.

Світовий досвід переконує, що ефективний механізм охорони прав інтелектуальної власності є:

- важливим елементом економічної політики, спрямованої на стимулювання та розвиток наукових досліджень, упровадження інновацій та прискорення науково-технічного прогресу;
- сприяє залученню інвестицій до інноваційних проектів, зростанню зайнятості, підвищенню економічного добробуту населення тієї чи іншої країни;
- стимулює розвиток міжнародної торгівлі, відіграє важливу роль у підвищенні конкурентоспроможності національних економік у глобальному ринковому середовищі;
- перетворюється на глобальну проблему, пов'язану з економічною безпекою окремих держав, що вимагає стратегічних підходів до її вирішення на наднаціональному рівні.

Висновок.

Виходячи з вище сказаного стосовно захисту права інтелектуальної власності в Україні та світі можна зробити висновок, що у сукупності та співпраці один з одним вони сприятимуть кардинальним та оптимістичним змінам у розвитку економіки держав, а також збережуть та матимуть змогу розвинути інтелектуальний потенціал нації, а тому поступово інтегруватимуть, що призведе до покращення міжнародного іміджу України та її інвестиційної привабливості.

Для забезпечення захисту прав інтелектуальної власності, необхідно застосувати такі заходи:

- державне регулювання трансферу технологій;
- регулювання міжнародної науково-технологічної та економічної співпраці;
- відновлення патентних підрозділів на виробництві, передусім у державному секторі;
- запровадження системи заходів щодо стимулювання і державної підтримки винахідництва та інноваційної діяльності, яка передбачатиме

створення цільових фондів для одержання українськими суб'єктами українських патентів та патентів міжнародного рівня;

- запровадження широкого викладання права інтелектуальної власності, проведення інтенсивної підготовки суддів та працівників органів юстиції, співробітників підрозділів із захисту прав інтелектуальної власності в органах внутрішніх справ, безпеки, митних, податкових службах.

Література:

1. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України: офіційний текст: за станом на 05.12.2012 року, №3687-XII. [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України – 1993. - №13. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>

2. Про авторське право і суміжні права: Закон України: офіційний текст: за станом на 23.12.1993 року, №3792-XII. [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13. – Ст. 64. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>

3. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України: офіційний текст: за станом на 15.12.1993 року, №3689-XII. [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - № 7. - ст. 36 – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>

4. Про охорону прав на зазначення походження товарів: Закон України: офіційний текст: за станом на 16.06.1999 року, №752-XIV. [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України – 1999. – № 32. - ст.267 – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/752-14>

5. Беззуб І. Національна стратегія розвитку сфери інтелектуальної власності: оцінки експертів [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuviar.gov.ua>

6. Гапотій В.Д. Захист права інтелектуальної власності в Україні: навч. посіб./ В. Д. Гапотій, А. М. Солоненко. – Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2011. – 360 с.

7.Кравець В. Р. Право інтелектуальної власності. Навч. посіб. / В. Р. Кравець. - К.:Центр учбової літератури, 2012.- 270 с.

8.Кубах А. І. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / А. І. Кубах. – Х. : ХНАМГ, 2008. – 149 с.

9.Харченко В. Б. Наукове відкриття як об'єкт права інтелектуальної власності та предмет кримінально-правової охорони / В. Б. Харченко // Часопис Академії адвокатури України. – 2009. – № 4. – С. 4.

УДК336

8. Економічні науки

ТЕНДЕНЦІ ІНВЕСТИЦІЙНО ПРИВАБЛИВОГО СЕРЕДОВИЩА

ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Слободяник В.О., Попівняк У.А.

студенти факультету економіки, менеджменту та права

Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного

торговельно-економічного університету

м. Вінниця, Україна

Формування сприятливого інвестиційного клімату в регіонах України і в країні в цілому передбачає оптимальне поєднання ринкових механізмів і механізмів державного регулювання щодо активізації інвестиційних процесів. Ринковий механізм покликаний забезпечити свободу господарського вибору відповідно до цілей і завдань підприємницької структури. Державне регулювання сприяє створенню сприятливого середовища для здійснення інвестиційної діяльності. Тому головним завданням державної підтримки сприятливого інвестиційного клімату є об'єднання переваг державного регулювання інвестицій та ринкових переваг.

Більшість літературних джерел свідчать про те, що початок створення інвестиційного клімату України датована часом князя Рюрика. Аналіз історичних аспектів державного управління показав, що регулювання торговельної діяльності в Київській Русі виступало лише першою сходинкою

на шляху створення єдиної нормативно-правової бази, яка регламентує інвестиційні процеси з метою створення більш сприятливого клімату.

З переходом сучасної України до ринкової економіки прийняті законодавчі акти, спрямовані на поліпшення інвестиційного клімату в країні для вітчизняних та іноземних інвесторів. Деякі з прийнятих нормативних документів безпосередньо регулювали інвестиційні процеси, а в інших чітко простежувалися тенденції державної підтримки інвестиційної діяльності.

В сучасних умовах господарювання посилюється роль держави як гаранта підтримки сприятливого та передбачуваного нормативно-правового режиму господарської діяльності вітчизняних та зарубіжних інвесторів, а також зростає значення місцевої влади при вирішенні проблем підвищення інвестиційної привабливості регіонів. З одного боку, місцева влада наближена до ситуації в конкретному регіоні, має достатні повноваження, має в своєму розпорядженні ресурсними можливостями, а з іншого - відокремлена від безпосереднього впливу з боку керівництва місцевих підприємницьких структур і їх власників.

Систематизація підходів до інвестиційної привабливості з точки зору різних вчених-економістів показують, що основними обговорюваними моментами є:

1. Визначення місця і ролі інвестиційної привабливості в системі фінансового менеджменту - чи є інвестиційна привабливість функціональною і підпорядкованою іншим стратегічним напрямками розвитку або це загальнокорпоративна стратегія для підприємств, зайнятих розробкою і реалізацією інвестиційних проектів.

2. Визнання відособленості інвестиційної привабливості за механізмами її формування і реалізації з врахуванням особливостей внутрішньофірмової організації та ресурсозабезпечення, використання науково технологічної бази і багатофакторного характеру результатів інвестиційної діяльності, безпосередньо залежної від «людського фактор А» [2, с. 193].

3. Обґрунтування ступеня централізованого державного регулювання і формування основних інститутів розвитку інвестиційного процесу.

4. Включення інвестиційної привабливості господарюючого суб'єкта в число пріоритетних напрямків соціально-економічної системи.

Будь-який великий інвестор, особливо іноземний інвестор, починає вивчення інвестиційного ринку з дослідження макроекономічних показників. Воно спрямоване на оцінку інвестиційного клімату країни.

Якщо в інвестора немає бажання або можливості самому оцінювати інвестиційний клімат країни, він може скористатися оцінками різних рейтингових агентств і видань.

Широко відомі рейтинги інвестиційного клімату і ризиків, періодично публікуються економічними журналами світу (Euromoney, Fortune, The Economist), а також найбільш іменитими рейтинговими агентствами (Moody's, Standard & Poor's, IBCA). Починаючи з січня 2005 р. всі міжнародні рейтингові агентства (Fitch, Moody's, Standard & Poor's) присвоїли Україні інвестиційні рейтинги. Інвестиційними вважаються рейтинги, що починаються з рівня Baa-3 у Moody's, BBB у S & P і Fitch. Це означає, що в нашу країну можуть поступати з боку іноземних інвесторів не тільки кредити, а й прямі інвестиції.

Якщо інвестор прийняв рішення вкладати кошти в Україні, то нерідко перед ним стоїть завдання вибору регіону вкладення. Для того щоб прийняти рішення про інвестування коштів в той чи інший регіон, необхідно провести детальний аналіз інвестиційної припривабливості цього регіону. Більшість провідних зарубіжних і вітчизняних економічних видань і великих консалтингових компаній регулярно відстежують інформацію про стан національних і регіональних інвестиційних комплексів. На її основі публікуються рейтинги інвестиційної привабливості національних економік і регіонів [1, с. 167].

В якості вихідної інформації для складання рейтингів інвестиційної привабливості використовуються статистичні дані по розвитку регіонів, законодавчі акти, які стосуються регулювання інвестиційної діяльності, а також результати регіональних досліджень і опитувань, публікації у пресі.

Розвиток процесів економічної глобалізації світового господарства в посткризовий період формує нові тенденції в інвестиційних процесах. В даний

час розвинені країни на чолі з США в такій світовій фінансовій конфігурації не тільки контролюють глобальні ринки капіталів, а й визначають напрями руху інвестицій. Однак в посткризовий період ситуація в русі інвестиційних ресурсів почала змінюватися. В останні роки спостерігається зростання ролі групи держав в сучасному русі капіталу, що стало одним із феноменів світової економіки. Однак до сих пір є чимало теоретичних питань і практичних проблем, пов'язаних з генезисом і еволюцією цих процесів, на які поки немає однозначних відповідей.

Аналізуючи статистичні дані можна зробити висновок, що прямі іноземні інвестиції в Україні за період з 2014 по 2016 роки значно зросли, у 2014 році вони склали 410 млн. грн, а уже у 2016 році вони становлять 3176 млн. грн. Тобто прямі іноземні інвестиції в Україну за три роки зросли 12,9%. Зовсім інша тенденція спостерігається стосовно прямих іноземних інвестицій з України, в період з 2014 року по 2016 рік вони скоротилися на 14,4% (у 2014 році вони становили 111 млн. грн, а у 2016 році – 16 млн. грн) (див. табл.1).

Таблиця 1.

Прямі іноземні інвестиції в Україні з 2014-2016 роки [3].

Прямі іноземні інвестиції з 2014-2016 роки, (сума по рокам, млн. долл. США)						
	ПІІ в Україну		ПІІ з України		Сальдо	
2014	410	-4089	111	-309	299	-92.7%
2015	2961	2551	-51	-162	3012	+907.4%
2016	3176	215	16	67	3160	+4.9%

Аналізуючи капітальні інвестиції в період з 2014р. по 2016р., можна зробити висновок, що вони значно скоротилися (у 2014 р. вони становили 204 062 млн. грн, а у 2016 р. – 51 591,7 млн. грн). Аналізуючи капітальні інвестиції за видами активів видно, що за три роки лише інвестиції в матеріальні активи зросли на

39,9% (у 2014 р. – 19 691,6 млн. грн, а у 2016 р. – 49 316,1 млн. грн), всі інші інвестиції значно впали (див. табл. 2).

Таблиця 2.

Капітальні інвестиції за видами активів за 2014-2016роки [3].

	Капітальні інвестиції у фактичних цінах, млн.грн		
	2014 р.	2015 р.	2016 р.
Усього	204 062	251 154	51 591,7
інвестиції в матеріальні активи	19 691,6	23 359,4	49 316,1
житлові будівлі	31 951,9	43 497,1	8 528,6
нежитлові будівлі	35 052,7	37 252,7	7 272,6
інженерні споруди	46 002,5	49 015,7	8 376,2
машини, обладнання та інвентар	64 212,9	77 340,9	1 8006
транспортні засоби	12 075,6	17 367,6	4 808,9
земля	874	1 282,3	216,8
довгострокові біологічні активи рослинництва та тваринництва	1 689,4	2 448,5	613,1
інші матеріальні активи	5 057,1	5 389,1	1 493,9
інвестиції в нематеріальні активи	7 145,6	17 560,4	2 275,6
з них			
програмне забезпечення та бази даних	3 183,2	4 249,1	1 010,8
права на комерційні позначення, об'єкти промислової власності, авторські та суміжні права, патенти, ліцензії, концесії тощо	2 789,3	1 2267,8	1 061,4

На даному етапі дослідження найбільший інтерес викликали дві групи питань: особливості обмежень в інвестиційних процесах окремих країн і специфіка державних заходів підтримки інвестиційного клімату щодо залучення прямих іноземних інвестицій.

Необхідно відзначити, що незалежно від рівня соціально-економічного розвитку країни всі держави надають великого значення правовому

регулюванню інвестиційної діяльності, визначають обмеження на її здійснення, а також інструменти і органи її регулювання.

Все це свідчить про значну роль правового регулювання інвестиційної діяльності в різних країнах, оскільки інвестиційна сфера є вкрай нестійкою в стосунках між суб'єктами інвестиційної діяльності, кожен з яких переслідує свої цілі.

Отже, аналіз стану та основних тенденцій розвитку параметрів інвестиційної привабливості України і практики державного регулювання інвестиційних процесів в області формування сприятливого інвестиційного клімату дозволив зробити наступні основні висновки.

1. Створення сприятливого інвестиційного клімату в регіонах України і в країні в цілому в останні роки стало одним з найважливіших і самостійних макроекономічних завдань, вирішенню якого приділяється підвищена увага з боку державних органів влади, що призвело до помітного оздоровлення інвестиційного клімату в країні.

2. Державне регулювання підвищення інвестиційної привабливості регіонів характеризується наступними основними рисами: посилюється роль держави як гаранта підтримки сприятливого та передбачуваного нормативно-правового режиму господарської діяльності інвесторів при одночасному зростанні ролі регіональної влади у вирішенні проблем підвищення інвестиційної привабливості регіонів; на державному рівні розроблена і реалізовується система заходів, в якій можна виділити два основних напрямки: формування інститутів вдосконалення інвестиційного клімату і розвиток нормативно-правової бази по основних аспектах формування інвестиційного клімату.

3. Поряд з генеруванням позитивних ефектів від реалізації заходів державної підтримки сприятливого інвестиційного клімату ряд проблем продовжують стримувати інвестиційні процеси в країні і регіонах: якість правозастосування регулюючих актів; судова система; система бухгалтерського обліку та звітності, яка не дозволяє інвесторам реально оцінити ефект на

вкладений капітал; обмежений доступ до кредитів; свавілля місцевої влади; нестача кваліфікованих кадрів.

4. З ростом економічної значимості регіонів і виділенням регіонів як самостійних економічних одиниць, посилюються роль і значимість якості самого процесу управління підвищенням інвестиційної привабливості регіону, який протікає в складних умовах економічної глобалізації в контексті з вирішенням стратегічних завдань інноваційного розвитку вітчизняної економіки.

Література:

1. Жаліло Я. А. Теорія і практика формування ефективної економічної стратегії держави: монографія / Я. А. Жаліло. - К.: НІСД, 2014. - 336 с.
2. Скурихіна Е. В. Инвестиционно-инновационный потенциал региона: сущность, содержание, факторы состояния и развития / Е. В. Скурихіна // Молодой ученый. - 2012. - №3. - С. 192-195.
3. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>

УДК 311

8. Економічні науки

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ ЗА 2012 -2016 РОКИ

Смашнюк О.В.,

студентка обліково-фінансового факультету

Науковий керівник: Бондар Т. Л.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

м.Вінниця, Україна

Однією із відчутно значущих соціальних проблем для України є злочинність. В умовах реформування соціального життя та економіки країни її небезпечність збільшується, особливо у стратегічно важливих сферах: кредитно-фінансовій, зовнішній торгівлі, приватизації, зв'язку, валютному регулюванні, торгівлі нерухомістю, металами, зброєю та ін.

Проблеми стану злочинності та виявлення тенденцій її розвитку є постійним об'єктом дослідження провідних учених-кримінологів як нашої

країни, так і їх іноземних. Серед вітчизняних дослідників цій проблематиці приділяли увагу такі науковці, як О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, В. В. Голіна, Л. М. Давиденко, С. Ф. Денисова, А. П. Закалюк, О. Г. Кальман, О. М. Литвинов, В. М. Трубников, П. В. Хряпінський, І. С. Яковець тощо.

Злочинність - найнебезпечніший прояв поведінки, яка наносить найбільший збиток суспільству. Слово "злочинність" похідне від слова "злочин", що в українській мові означає "беззаконня", "злодіяння". Злочин - це зазіхаюче на правопорядок суспільно небезпечне діяння, передбачене кримінальним кодексом. Сукупність злочинів, здійснюваних у суспільстві й у даний період часу, позначається поняттям "злочинність". Злочинність - це не просто сума злочинів, а й відносно масове, історично мінливе, соціальне і кримінально-правове явище, що являє собою цілісну сукупність всіх злочинів, вчинених на певній території за відповідний період часу.

Сучасна злочинність в Україні характеризується високим рівнем, несприятливою динамікою та структурою. Загальний стан злочинності в Україні за 2012-2015 рр. можна прослідкувати на рисунку 1.

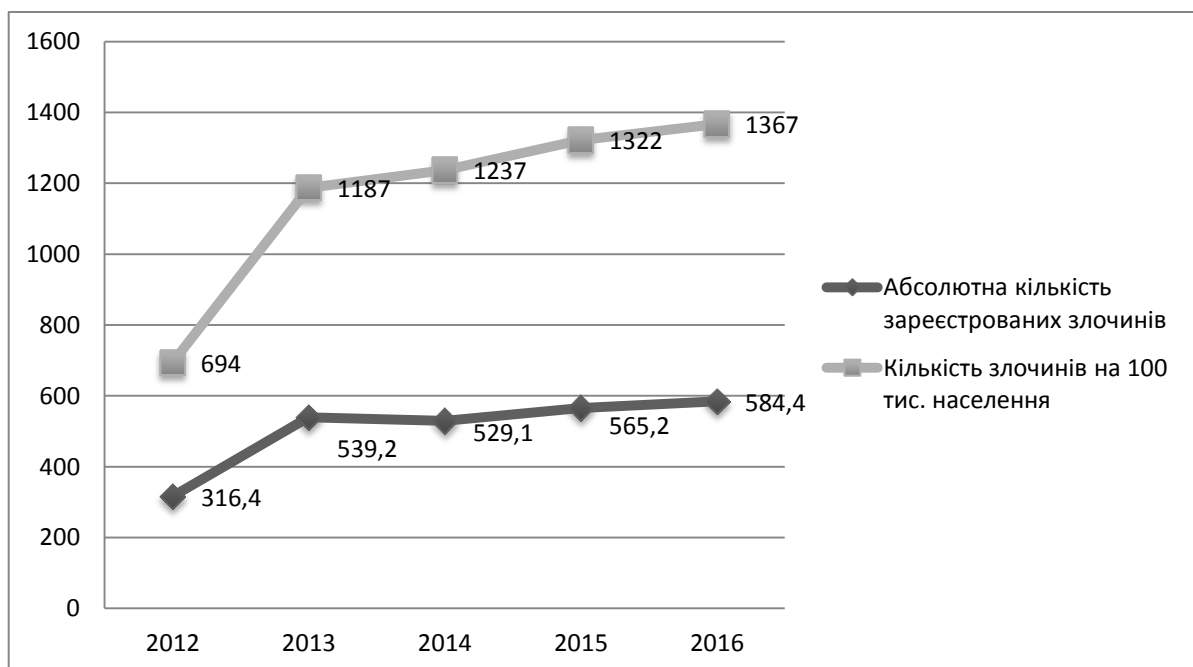

Рис. 1. Динаміка злочинності в Україні за 2012 – 2016 рр. [1]

Так, у 2016 року було зареєстровано 584,8 тис. злочинів, тоді як за аналогічний період 2015 року – 565,2 тис. Зростання злочинності відбувається

на тлі зниження ефективності діяльності як щодо їх розкриття, так і запобігання [1]. Динаміка злочинності протягом останніх 5 років характеризується хвилеподібними коливаннями, найвище значення амплітуди яких припадає на 2016 р., а найнижче – на 2012 р. Тим не менш, вираженою є загальна тенденція до зростання рівня злочинності. Абсолютний приріст 2016 р. по відношенню до базового 2012 р. становить 268 тис. злочинів. Темп зростання у 2016 році, розрахований базисним методом, становить 1,847, темп приросту – 84,7%. Темп зростання у 2016 році, розрахований ланцюговим методом, становить 1,034, темп приросту – 3,4%. На викладені показники динаміки злочинності суттєво вплинула низка правових та організаційно-управлінських факторів, серед яких превалюють зміни у реєстраційній процедурі, що застосовується до фіксації заяв і повідомлень про вчинені злочини, а також новий процесуальний порядок реагування на них з боку правоохоронних органів, встановлені Кримінальним процесуальним кодексом України.

Основні тенденції злочинності в Україні:

- кількість врахованих злочинів набагато перевищує число виявлених осіб, що вчинили злочини;
- переважає корислива мотивація більшості злочинів;
- до участі в злочинній діяльності залучається велика кількість осіб без кримінального минулого;
- зростає організована злочинність;
- збільшується число злочинів, пов'язаних з наркотиками.

Структура сучасної злочинності в Україні характеризується значною часткою тяжких та особливо тяжких злочинів, притому вельми суттєвою залишається й питома вага злочинів середньої тяжкості [2]. Залежно від об'єкта посягання традиційно лідирують злочини проти власності, частка яких у загальній структурі злочинності у 2016 році склала 54. Злочини проти власності є однією з найпоширеніших і найнебезпечніших груп злочинних діянь, оскільки вони посягають на одне з найцінніших соціальних благ – право власності.

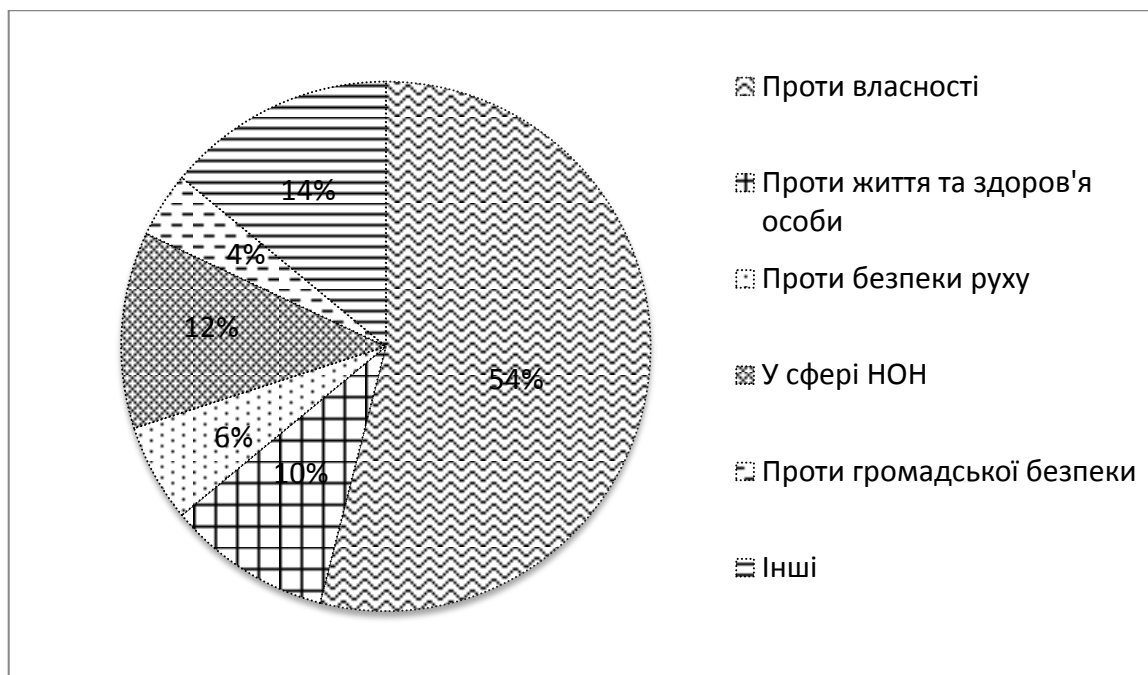

Рис. 2. Структура злочинності в Україні за 2016 р. [1]

Серед зареєстрованих злочинів проти власності преважають крадіжки – 304 697 тис. (76,9% від всіх злочинів проти власності). Грабежі та розбої становлять 6,4% (25 528 злочинів) та 0,9% (3607 злочинів) відповідно, шахрайства – 11,5% (45 735 злочинів), 4,3% – інші. Таке співвідношення загально-кримінальних корисливих злочинів є традиційним для структури злочинності в Україні. Характер злочинності найбільшою мірою залежить від питомої ваги в її структурі злочинів проти життя і здоров'я особи. У 2016 році цей показник склав 10%. Це означає, що темпи приросту загальної злочинності суттєво випереджають темпи приросту злочинів проти життя і здоров'я особи. У структурі злочинів проти життя і здоров'я особи преважають умисні легкі тілесні ушкодження [2]. Найменшу частку у загальній сумі становлять злочини проти громадської безпеки – всього 4%.

Отже, аналіз сучасного стану злочинності в Україні та пов'язаних із ним загроз для нормального розвитку нашої держави доводить необхідність здійснення комплексного кримінологічного супроводу протидії злочинності в Україні та реалізації цього процесу шляхом удосконалення нормативно-правового, організаційного, інформаційного та науково-методичного забезпечення зазначеної діяльності.

Література:

1. Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування (2013 – 2016 pp.): статистична інформація Генеральної прокуратури України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua/ua/stat.html>.
2. Звітність: судова статистика (2010 – 2016 pp.). Судова влада України: офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://court.gov.ua/sudova_statystyka/.
3. Стан та структура злочинності в Україні (2010 – 2012 pp.): статистика МВС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mvs.gov.ua/ua/>
4. Іванов Ю. Ф. Кримінологія: Навч. посіб. / Ю. Ф. Іванов., О. М. Джужа. - К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2006. – 264 с.

УДК 657

8. Економічні науки

ПРОБЛЕМИ ВІДОБРАЖЕННЯ ВНУТРІШНЬОГРУПОВИХ ОПЕРАЦІЙ У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Солодка Н.В.,

аспірант,

КНУ ім. Т. Шевченка

м. Київ, Україна

Утворення консолідованих груп привнесло нові підходи до бухгалтерського обліку інтеграційних процесів і відображення внутрішньогрупових операцій у зовнішній і внутрішньої звітності господарюючого суб'єкта, оцінки ефективності діяльності групи взаємопов'язаних підприємств.

У зв'язку з цим особливої актуальності набувають теоретичні і методичні розробки в області бухгалтерського обліку внутрішньогрупових операцій груп підприємств. Не зважаючи на вагомий внесок вчених у дослідження проблеми

питання відображення внутрішньогрупових операцій, все ж таки немає єдиного підходу до методики бухгалтерського обліку внутрішньогрупових операцій.

На нашу думку основні проблеми відображення внутрішньогрупових операцій в обліку наступні:

- у Плані рахунків відсутній рахунок, який накопичує інформацію виключно про внутрішньогрупові операції;
- за існуючою методикою вартість активів, які здійснюють рух у середині групи відображається за ціною, яка вигідна менеджменту групи, а також дозволяє перерозподіл активів між учасниками групи, з метою оптимізації податкових зобов'язань або ж виведення грошових коштів на рахунки офшорних дочірніх підприємств;
- виникнення нереалізованого прибутку/збитку, який ускладнює процес консолідації фінансової звітності.

Тому пропонуємо методику, яка допоможе усунути зазначені вище проблеми. За удосконаленою методикою, передача активів і зобов'язань між підприємствами групи здійснюються за собівартості, а передана націнка розраховується таким чином, щоб вартість переданого товару або послуги відповідала б справедливій. Що в свою чергу дозволить одразу виключити утворення нерозподіленого прибутку/збитку. А замість фактичної націнки (трансфертного ціноутворення) у рамках групи на спеціальному субрахунку виділяється так звана «справедлива» націнка, яка погоджується менеджментом групи і не зіпсована оптимізаціями, а також не призводить до виникнення нереалізованого прибутку/збитку.

Література:

1. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджена Наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність» затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 628 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13>.

УДК 657

8. Економічні науки

ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ: ШЛЯХ ДО БАНКРУТСТВА

Шеремет В. В.,

студентка економічного факультету

Придніпровської державної академії будівництва та архітектури

м. Дніпро, Україна

П(С)БО 10 визначає дебіторську заборгованість як суму заборгованості дебітора підприємству на певну дату [1]. У процесі здійснення господарської діяльності у підприємства може виникати дебіторська заборгованість за розрахунками з покупцями, персоналом, бюджетом та позабюджетними фондами тощо. Надання дебіторської заборгованості забезпечує підприємству як позитивні, так і негативні наслідки.

До переваг ведення кредитної політики з покупцями слід віднести можливість збільшення обсягів продажу, а отже і збільшення доходу підприємства. Також, в умовах ринку вільної конкуренції, надання дебіторської заборгованості робить підприємство більш привабливим серед інших фірм даної галузі, а отже збільшується попит на продукцію підприємства.

Проте, ведення кредитної політики має ряд недоліків, серед яких можливе виникнення безнадійної дебіторської заборгованості, альтернативні втрати від несвоєчасно отриманого боргу, додаткові витрати на залучення банківських позик для компенсації дебіторської заборгованості. Якщо перших двох наслідків можна уникнути шляхом ведення кредитної політики з добросовісними дебіторами, то уникнути виплати відсотків за кредит надійні

партнери не допоможуть. У такому випадку важливим моментом є нормування дебіторської заборгованості на основі фінансового плану підприємства [2].

Наприклад, підприємство «N», враховуючи об'єм виробництва продукції і попит на неї, у першому кварталі запланувало отримати наступний дохід від реалізації продукції (табл. 1).

Таблиця 1

План доходів підприємства «N» від реалізації продукції у першому кварталі 2017 року

Місяць	Об'єм реалізації, шт.	Всього, грн
Січень	7 850	681 380
Лютий	8 000	694 400
Березень	7 650	664 020

Припустимо, що підприємство веде наступну кредитну політику: 25% грошових надходжень від реалізації продукції підприємство отримує за фактом, 25% – через місяць, 50% – через два місяці. Складаємо план грошових надходжень підприємства (табл. 2).

Таблиця 2

План грошових надходжень підприємства «N» від реалізації продукції у першому кварталі 2017 року, грн

Місяць	Дохід	Оплата за фактом	Через один місяць	Через два місяці	Всього
Січень	681 380	170 345			170 345
Лютий	694 400	173 600	170 345		343 945
Березень	664 020	166 005	173 600	340 690	680 295

Далі, враховуючи політику оплати підприємством витрат на матеріали, амортизацію, енергію, склад, заробітну плату та нарахування на неї, прямі витрати (упаковка, енергія, ГСМ, напівфабрикати), витрати на ремонтні та профілактичні роботи, транспортні витрати, складаємо план виплат підприємства [3, с. 435 – 443] (табл. 3).

Таблиця 3

План виплат підприємства «N» у першому кварталі 2017 року, грн

Місяць	Матеріали	Частина прямих витрат	Постійні витрати					ЗП + ЄСВ	Всього
			Амортизація	Енергія	Транспортні витрати	Ремонтні та профілактичні роботи	Склад		
Січень	98 825	210 000	6 250	6 250	1 416,67	4 022,92	4 583,33	82 650	413 997,92
Лютий	182 500	210 000	6 250	6 250	1 416,67	4 022,92	4 583,33	176 900	591 922,92
Березень	175 700	210 000	6 250	6 250	1 416,67	4 022,92	4 583,33	176 900	585 122,92

За даними плану грошових надходжень підприємства (табл. 2) та плану виплат підприємства (табл. 3) складаємо план балансування грошових потоків (табл. 4).

Таблиця 4

План балансування грошових потоків підприємства «N» у першому кварталі 2017 року, грн

Місяць	Надходження	Виплати	Сальдо на початок	Сальдо на кінець
Січень	170 345	413 997,92	-243 652,92	-243 652,92
Лютий	343 945	591 922,92	-247 977,92	-491 630,83
Березень	680 295	585 122,92	95 172,08	-396 458,75

З таблиці 4 видно, що хоча підприємство стабільно отримує дохід, а дебітори справно виплачують борги, грошей на виплату власних зобов'язань підприємство не має. В цьому випадку підприємство «N» змушене брати кредит у банку, і цим збільшує свої майбутні зобов'язання. Враховуючи запланований дохід від реалізації продукції (табл. 1) та план виплат підприємства (табл. 3), можна зробити висновок, що така ситуація стала наслідком невдалої кредитної політики підприємства.

Отже, при визначенні умов надання дебіторської заборгованості, необхідно враховувати не лише надійність потенційних дебіторів, а й власні зобов'язання перед кредиторами. Безперечно, ведення господарської діяльності

в сучасних конкурентних умовах не можливе без кредитних поступок, але нехтування нормуванням дебіторської заборгованості може привести підприємство до банкрутства.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» [Електронний ресурс]: затв. МФУ від 8 жовтня 1999 р. №237 № 725/4018. – Режим доступу:

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>

2. Нусінов В. Я. Методичні аспекти діагностики кризового стану на підприємствах / В. Я. Нусінов, Л. А. Буркова // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Економічні науки. – Житомир: ЖДТУ, 2011 – №2 (56), ч. 2. – С. – 82 – 85.

3. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік [текст]: навч. посіб. / І. Б. Садовська, Т. В. Божидарнік, К. Є. Нагірська – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 688 с.

4. Грабовський І. С. Вплив стану та ефективності управління обіговими коштами на його фінансову стійкість // Економічний простір: збірник наукових праць. – №79. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2013. – С.198 – 212.

УДК 339.138

8. Економічні науки

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ МАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Шукліна В.В.,

доцент економічного факультету

Гіра В.П.,

студентка економічного факультету

Херсонського Національного Технічного Університету

М.Херсон, Україна

Маркетингова діяльність припускає проведення маркетингових досліджень і розробку програми маркетингових заходів, що використовуються з метою підвищення продуктивності фірми й ефективності задоволення потреб кінцевих споживачів.

Міжнародний кодекс по практиці маркетингових і соціологічних досліджень визначає маркетингові дослідження як об'єктивний збір та аналіз добровільно отриманої інформації щодо ринках споживачів, товарів і послуг.

Дослідження маркетингу повинні проводитися відповідно до загальноприйнятих принципів чесної конкуренції, конфіденційності, а також зі стандартами, заснованими на загальноприйнятих наукових методах.

Маркетингову діяльність можна поділити на чотири етапи:

- збір інформації, аналіз, діагностика та стану досліджуваного явища;
- визначення цілей і ринкової стратегії підприємства;
- планування і розробка комплексу маркетингу;
- контроль маркетингової діяльності.

Маркетингове дослідження здійснюється або власними маркетинговими службами підприємств і організацій, або на комерційній основі спеціалізованими маркетинговими фірмами. Маркетингові дослідження можуть бути доручені науково-дослідним установам, навчальним закладам, а також незалежним експертним групам.

Окремі напрямки маркетингового дослідження розробляються державними організаціями, зокрема органами державної статистики.

У маркетинговому дослідженні виділяються наступні етапи:

1. Розробка концепції дослідження.
 - 1.1. Визначення цілей.
 - 1.2. Постановка проблеми.
 - 1.3. Формування робочої гіпотези.
 - 1.4. Визначення системи показників.
2. Отримання і аналіз емпіричних даних.
 - 2.1. Розробка робочого інструментарію.

2.2. Процес отримання даних.

2.3. Обробка і аналіз даних.

3. Формулювання основних висновків і оформлення результатів дослідження.

3.1. Розробка висновків і рекомендацій.

3.2. Оформлення результатів дослідження.

Робочий інструментарій – це цілеспрямований вибір методів для вирішення поставлених завдань.

Найбільш широко використовуваними методами проведення маркетингових досліджень є методи аналізу документів, опитування споживачів, експертні оцінки, експериментальні та економіко-математичні.

Процес отримання емпіричних даних здійснюється у відповідності з обраним робочим інструментарієм. Найбільшу важливість при обробці та аналізі матеріалів мають прогностичні розрахунки щодо розвитку досліджуваних проблем. Широко використовуються методи екстраполяції, моделювання, експертних оцінок [1, ст.68].

Підсумком проведеного дослідження є розробка висновків і рекомендацій. Висновки повинні безпосередньо впливати з результатів розробки. За рівнем складності і послідовності інформаційно-аналітичної діяльності в маркетинговому дослідженні можна виділити декілька ступенів:

1. Попереднє або розвідувальне дослідження, яке полягає в первинному зборі інформації, необхідної для виявлення і постановки проблем інформаційно – аналітичної діяльності, формування кола показників.

2. Описове (дескриптивне) дослідження, що представляє собою констатацію або опис ситуації, заснованої на реальних фактах, подіях, зміни і т. п.

3. Казуальне дослідження, яке має на меті перевірку висунутих гіпотез, характеристику закономірностей розвитку, взаємозв'язків і т. д.

4. Ринкові дослідження, спрямовані на отримання результуючої інформації наступних видів:

— кількісної (інформації про потенційної місткості ринку, величину споживчого попиту, обсягу продажу даним підприємством і його конкурентами тощо);

— якісної (інформації, що характеризує даний ринок: його структуру, ступінь відповідності реалізованої продукції ринковим потребам, умови конкурентної боротьби на даному ринку тощо).

Маркетингове дослідження націлене на інформаційно - аналітичне обґрунтування пошуку і вибору оптимальних рішень, завоювання й освоєння нових ринків збуту, здійснення програм модернізації і диверсифікації виробництва і торгівлі, оптимізації товароруху, вдосконалення форм обслуговування споживачів.

Маркетингове дослідження покликане дати прогностно - інформаційну базу для стратегічного планування маркетингу й інформаційної підтримки гнучкого оперативного управління маркетинговими заходами і маркетингового контролінгу [2, ст.55].

У перелік завдань маркетингового дослідження входять: збір, обробка і зведення інформації; оцінка й аналіз кон'юнктури ринку (у цілому, якогось сегмента або ринкової ніші); оцінка, аналіз і прогнозування власних можливостей фірми: виробничого, кредитно-фінансового, торговельно-збутового і трудового потенціалу фірми, її конкурентоздатності; оцінка й аналіз можливостей і активності конкурентів; постійні виміри основних параметрів ринку конкретного товару, визначення його ємкості; прогнозування попиту, оцінка його еластичності; виявлення і оцінка комерційного ризику; інформаційно-аналітичне обґрунтування матричного моделювання маркетингової стратегії і планів маркетингу; прогнози рівноважної ціни даного товару на кожному етапі його життєвого циклу, інформаційно-аналітичне забезпечення маркетингової стратегії ціноутворення; виявлення і моделювання думок і переваг споживачів, їх поведінки в різних ринкових ситуаціях; тестування і характеристика якості товару, оцінка його конкурентоздатності; оцінка ефективності реклами й інших форм просування товарів; аналіз

ефективності дистриб'юції і товароруху; інформаційно – аналітичне забезпечення моделей торгівельнозбутової логістики; оцінка рівня сервісу і його впливу на попит; постійний контроль ходу виконання маркетингових рішень і оцінка їхньої ефективності, аналіз виконання бюджету, плану і програми маркетингу.

Рішення поставлених завдань потребує використання відповідних методів збору інформації, її аналізу і прогнозування. Це передбачає створення маркетингової інформаційної системи.

Методи та процедура збору маркетингової інформації визначається, в першу чергу, видом інформації. Розрізняють первинну і вторинну інформацію.

Методи збору первинної інформації визначаються формами зв'язку з об'єктом дослідження. Можна говорити про чотири основні методи збору первинної інформації: спостереження, експеримент, імітація, опитування. Вибір того чи іншого методу збору інформації визначається метою та завданнями проведення маркетингових досліджень.

Спостереження – процес вивчення поведінки об'єкту дослідження і фіксації результатів їх дій у різних ситуаціях. Це найбільш простий і найменш дорогий метод, що виключає опитування самих обстежуваних.

Прямі контакти (співпраця) з ними не тільки не обов'язкові, але часом небажані. Метод має і ряд недоліків, основний з яких – неможливість однозначного визначення відносини об'єкта спостереження до поставленого завдання, оскільки є небезпека неправильної оцінки його поведінки.

В цілому використання даного методу найкраще підходить для вирішення завдань пошукового характеру, що передбачають виявлення тенденцій, пошук нових цілей, у тому числі запозичених у конкурентів (наприклад, при відвідуванні виставок, презентацій, фірмових магазинів, користуючись послугами конкурентів як пересічних споживачів).

Наступний метод збору первинної інформації – експеримент. Суть його полягає в тому, що в контрольованих умовах відбираються зіставні між собою групи об'єктів дослідження, в яких створюються відрізняються по

одному або декільком факторам умови та встановлюються рівні значимості спостережуваних відмінностей . Мета експерименту – виявлення причинно – наслідкових зв'язків між змінами окремих факторів та їх впливом на стан дослідження. Часто експеримент використовується для пояснення суперечливих результатів спостережень.

Третій метод – імітація. Це, по суті, моделювання з допомогою ЕОМ впливу різних чинників на стратегію та тактику поведінки фірми в певному сегменті ринку. Таке дослідження засноване на зведення в єдину модель (математичну, графічну і т. п.) контрольованих і неконтрольованих факторів, які впливають на бізнес в досліджуваному сегменті ринку, що дозволяє програвати різні варіанти поведінки фірми (і споживача) з урахуванням можливих змін окремих факторів та їх сполучень. Цей метод не вимагає безпосередніх контактів зі споживачем, що дозволяє враховувати безліч факторів і набуває нові можливості по мірі розвитку ЕОМ. Однак умовність і надмірна формалізованість дослідження, жорстка залежність від вихідних даних обмежують його використання.

Останній, четвертий метод – опитування. Це найпоширеніший метод дослідження споживача, по суті стоїть десь між спостереженням та експериментом. В ході опитування відбувається збір інформації за допомогою контактів (особистих, по телефону, по пошті). Опитування дозволяє виявити ставлення споживача до минулим, сьогоденням і майбутнім покупок (товарів, послуг), характеристики самих опитуваних споживачів, працівників фірми і т.д.

Вже зараз деякі фірми використовують методи інтерв'ювання з допомогою комп'ютера. З екрана монітора задаються питання і заносяться відповіді респондента в комп'ютер, що економить час і зменшує можливість помилки [3, ст.78].

Таким чином, одним з найбільш складних питань збору первинної інформації є визначення розміру і складу вибіркової сукупності об'єкта дослідження. Проводити суцільне дослідження всіх об'єктів вивчення, називається генеральною сукупністю, практично не представляється можливим.

Тому постає завдання визначення такої частини генеральної сукупності, яка б відображала ті тенденції, які характерні для всіх досліджуваних об'єктів. І ця частина називається вибіркою. Завдання вибіркового спостереження – дати правильне уявлення про показники генеральної сукупності на основі вивчення вибіркової сукупності.

Література:

1. Березін В. С. Маркетинговий аналіз. Принципи і практика. Російський досвід.-М.: Ексмо, 2002.
2. Березін В. С. Маркетингові дослідження. Як це роблять в Росії . – М: Вершина, 2005.
3. Діксон П.Р. Управління маркетингом. Пер. з англ. М.: ЗАТ «Видавництво БИНОМ», 1998.

